LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 170 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Liepos-July 21, 1948 ★ ★ ★ Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

Kvislas

Įdomi Konferencija.
Stanislovaičių Seimas.
Dainų Diena.
Šutna su Perkūnu.
Rašo R. MIZARA

Praėjusį šeštadienį Waterburyj įvyko įdomi progresyvių Connecticut'o lietuvių atstovų konferencija.

Ji įvyko gerbiamų Stanislovaičių (Dr. ir Mrs. J. Staneslow) viloje, stūksančioje kalnuosė apie 6 mylių atstume nuo miesto centro.

Ji buvo įdomi ir konstruktyvi.

Aptarta, išdiskusuota planai, pagal kuriuos Connecticut'o lietuviai darbuosis kampanijoje Wallace'ui ir Tayloraui išrinkti.

Praplėstas veikimo komitetas, pasiryžta smarkiau darbuotis.

Įdomų pranešimą padarė pati **Christina Stanislovaitienė, pirmininkė Lietuvių Wallace for President Komiteto.**

★ ★ ★

Tiek pats daktaras, tiek ji pati, tiek jų sūnus Povilas veikliai dalyvauja naujosios partijos kūrimo darbuotėje.

Sekmadienį įvyko 5-tojo Kongresinio Distrikto (Conn. valstijoj) People's Partijos atstovų konferencija, gi vakare ten pat, Waterburyj, įvyko masinis mitingas.

Dr. J. Staneslow eina naujosios partijos pirmininko pareigas 5-tajame Kongresiniame distrikte: ji pati yra kandidatė Conn. valstijos seimelio atstovo vietai.

Gi jų sūnus, Paul, nuoširdžiai darbavosi rinkdamas piliečių parašus tam, kad People's Partiją legalizuoti.

Kai skaitytojas šiuos žodžius skaitys, visa Stanislovaičių šeima jau bus kelyje į Philadelphiją, kur jie dalyvaus suvažiavime naujai partijai kurti.

★ ★ ★

. Šiuos dalykus suminiu dėl to, kad jie labai įdomūs. Jie parodo, kaip, va, atsiranda Amerikoj lietuvių šeimų, kurios taip nuoširdžiai ir darbščiai veikia naujajame liaudies judėjime.

. Ši šeima, žinoma, yra intelektualų šeima. Stanislovaičių vyriausias sūnus yra Cornell Universiteto studentas.

Jų jauniausias sūnus, 9 metų amžiaus berniukas, Bobby, taipgi susidomėjęs politika. Tą patį galima pasakyti ir apie vidurinį sūnų, Eugenijų, kuris šiuo metu užimtas kasdieniškų darbu.

★ ★ ★

Pasitarimų metu dalyviams buvo pateikta užkandžių. Nuo konferencijos liko geroka pinigų suma Lietuvių Wallace for President Komitetui rinkiminei propagandai skleisti.

Progresyvė Connecticut lietuvių visuomenė, kaip visa Amerikos lietuvių visuomenė, gali didžiuotis tuo faktu, kad jų kilmės žmonės toki kaip gerb. Stanislovaičiai, taip uoliai darbuojasi liaudies naudai.

★ ★ ★

Sekmadienį Waterburyj įvyko Dainų Diena, — savotiškas piknikas, ruošiamas Lietuvių Meno Sąjungos III-čiosios apskrities.

Žmonių buvo daug ir iš visur.

O karštis ir šutna žiauriai svilino publikai šonus!

Apie 7 val. vakaro apsilankė audrelė su perkūnu ir lietum, bet ji nepalengvino nesmagios padėties.

Bėda stambiosiosiose sueigose glūdi tame, kad žmogus negali su visais, su kuriais norėtum, susitikti ir pasikalbėti.

★ ★ ★

Dainavo keturi chorai: brooklyniečių Aido Choras, waterburiečių Vilijos Choras, hartfordiečių Laisvės Choras ir newarkiečių Sietyno Choras.

Šlovė jiems už tai!

Mūsų korespondentai, tikiu, parašys smulkiau apie pikniką ir diena anksčiau įvykusią konferenciją.

Reakcininkai Bandys Urmu Pervaryti Mundto Bilių

Mundtas Bruks Specialei Kongreso Sesijai Savo Perdirbtą Bilių Prieš Komunistų Partiją ir Kitus Kairiuosius

Washington. — Reakciniai senatoriai ir kongresmanai buriasi urmu užgirt specialėje Kongreso sesijoje "aptašytą" Mundto-Nixono bilių, kuris reikalauja suregistruot Komunistų Partijos narius ir visas vadinamas "komunistinio fronto organizacijas."

Masinių protestų banga atmušė Mundto bilių reguliarėje Kongreso sesijoje.

Nepaprastoji Kongreso sesija susirinks ateinantį pirmadienį. Prez. Trumanas ją šaukė tokiems reikalams, kaip suvaldyti kainų kilimą, priimti Taft-Ellender-Wagnerio bilių dėl gyvenamųjų namų statymo su šalies iždo parama, pagerinti senatvės pensijas ir t.t.

Bet republikonas kongresmanas Mundt ketina tuojaus įnešt Kongresui panaujintą savo sumanymą prieš komunistus ir kitus tariamus "raudonuosius." Jis andai įspėjo ir Henry Wallace'ą, kad įstatymas pagal Mundto bilių galės kliudyti ir trečiąją partiją, Wallace'o vadovaujamą.

Praeitoje reguliarėje sesijoje Kongreso Atstovų Rūmas užgyrė Mundto bilių visais balsais prieš 58. Bet milioniniai protestai sulaikė tą bilių nuo Senato. Atstovų Rūme yra 246 republikonai ir 188 demokratai.

Dabar iš naujo organizuojasi masinis judėjimas sumušti Mundto bilių ir specialėje Kongreso sesijoje.

Tel Aviv Sako, ne Izraelis Bombardavo Kairo

Tel Aviv. — Izraelio vyriausybė užginčijo, kad jo lėktuvas metė bombą į Kairo, Egipto sostinę. — Bomba, be kitko, užmušė 2 žmones ir sužeidė kelioliką.

75 Rakiet-Lėktuvai Skrenda Vokietijon

Washington. — Amerika pasiuntė Vokietijon dar 75 smarkiausius rakietinius savo lėktuvus. Neseniai buvo nusiųsta Anglijon 60 didžiausių Amerikos bombanešių B-29. Po pratimų Anglijoj, jie persimes į Vokietiją.

AMERIKA "ATŠILDO" AUKSĄ TITUI

Washington. — Jugoslavijos Tito valdžia ir Jung. Valstijos pasirašė sutartį, pagal kurią ši šalis paliuosuoja $47,000,000 Jugoslavijos aukso. Amerika "užšaldė" tą auksą karo metu. Tito iš tos sumos atmokės $17,000,000 kaip atlyginimą amerikonams, kurių nuosavybė tapo perimta į Jugoslavijos valdžios rankas. Be to, Jugoslavija sumokės apie $900,000 atpildų už du lėktuvus, kuriuos jugoslavai nušovė, beskrendant amerikonams per Jugoslaviją.

25 Metų Vyrai Būsią Pirma Draftuojami

Washington. — 25 metų amžiaus vyrai, tur būt, pirmiausiai bus rekrutuojami verstinon karinėn tarnybon, kaip išsitarė "drafto" direktorius generolas Lewis B. Hershey. Nes, jeigu jų rekrutavimas būtų atidėtas, to amžiaus vyrai galėtų "išeit iš metų" ir išvengt kareiviavimo. 80-jo Kongreso išleistas įstatymas reikalauja suregistruot vyrus tiktai nuo 18 iki 25 pilnų metų amžiaus.

Oficialiai rekrutavimas prasidės nuo rugsėjo 22 d.

Pasinaujino Unijos Derybos su Fordu

Detroit. — Pasinaujino derybos tarp Fordo kompanijos ir CIO Automobilių Darbininkų Unijos, turinčios 116,000 narių. Fordas siūlė pakelti jiem algą tik po 13 centų valandai. Reikalaudami daugiau, darbininkai nubalsavo streikuoti. Streiko paskelbimo laikas paliktas unijos viršininkam.

Anglijos Generolas Vis Komanduoja Arabus

Amman, Transjordan. — Buvo pasklidę gandai, kad pasitraukęs arba pašalintas anglų generolas John Glubb Paša, Transjordano Arabų Legiono komandierius kare prieš Palestinos žydus. Transjordano valdžia užginčija tuos gandus; sako, generolas Glubb ir kiti anglų oficieriai tebetarnauja kaip Arabų Legiono vadai.

Neištikimi Vengrų Mokytojai Praranda Vietas

Roma. — Vatikanas praneša, jog iš Vengrijos mokyklų tapo pašalinta 600 katalikų mokytojų, kurie atsisakė prisiekt ištikimybę kairiajai demokratinei valdžiai. Pirmiau buvo areštuotas Katalikiško Veikimo (Akcijos) diretkorius už kurstymus prieš Vengrijos Respublikos vyriausybę.

Sovietai Aprūpintų Visą Berlyną, Jei Vakarniai Talkininkai Atšauktų Savo Naujas Markes

Berlin, liep. 20. — Pranešama, jog Sovietų vyriausybė duoda tokį pasiūlymą vakariniams talkininkams:

Tegul Amerika, Anglija ir Francija atšaukia iš vakarinio Berlyno naujas savo išleistas popierines markes; tegu jos pripažįsta priimtinus Sovietam vokiškus pinigus, tuomet sovietinė vyriausybė pristatys gana maisto, kūro ir kitų reikmenų vakarinei miesto daliai, užimtai amerikonų, anglų ir francūzų. Už tinkamus pinigus Sovietai parduotų visus reikalingus daiktus vakariniam Berlynui.

Sovietai sustabdė vakariniams talkininkams važiavimą traukiniais ir automobiliais į Berlyną po to, kai jie, neatsiklausdami Sovietų, slaptai išleido naujas markes vakarinei Vokietijai ir ėmė jas gabenti į Berlyną.

(Buvo pranešta, jog todėl ir Sovietai išleido naujus pinigus savo užimamam Vokietijos ruožtui ir rytinei Berlyno daliai.

(Sovietų vyriausybė protestavo, kad vakariniai talkininkai, grūsdami Berlynan naująsias markes, gręsia išsaukt suirutę rytines Vokietijos ūkyj. Paskutinis Sovietų pareiškimas, be to, sakė: Amerikonai, anglai ir francūzai prarado teisę laikytis Berlyne, kuomet jie nusprendė įsteigti vakarinės Vokietijos valstybę, atskirai nuo Sovietų kontroliuojamos rytinės Vokietijos.)

EXTRA!

ATENTATAS PRIEŠ JAPONIJOS KOMUNISTŲ VADĄ TOKUDĄ

Saga City, Japonija. — Pasikėsinimas bomba buvo pravestas prieš Japonijos komunistų vadą Kyuiči Tokuda, kuomet jis kalbėjo mitinge. Nors 38 bombos skeveldros pataikė jam, Tokuda tęsė kalbą per 20 minučių, kol kraujais apsiplūdęs sukniubo.

Atentatorius, tūlas I. Koga, buvo suimtas.

"NEŽINOMAS" LĖKTUVAS BOMBARDAVO KAIRO

Kartojasi Žydų-Arabų Mūšiai, Nežiūrint Paliaubų

Kairo, Egiptas. — "Nežinomas" lėktuvas (suprantama, Izraelio) numetė bombą į Egipto sostinę Kairo. Buvo suardytas teatras ir padaryta kitų nuostolių.

Tel Aviv. — Syrijos arabai, laužydami paliaubas, užpuolė ir atėmė iš žydų Azaziyat miestelį, Syrijoj. Izraelio armijos vadai pareiškė, kad jie darys ryžtingų žygių tai vietovei atgriebti.

Irako arabai su šarvuotais automobiliais ir patrankomis atakavo kelias Izraelio pozicijas pietiniai-rytinėje Galilejoje.

Jeruzalėje arabai puolė žydus taipgi po paliaubų paskelbimo. Buvo užmušta 50 arabų ir 15 Izraelio kareivių.

(Arabai, iš savo pusės, kaltina žydus už paliaubų laužymą.

EGIPTO ARABAI UŽMUŠĖ AMERIKOS PILIETĮ

Kairo, Egiptas. — Govėda arabų akmenimis užmušė naturalizuotą Amerikos pilietį Stepheną Haas'ą, sužeidė jo žmoną ir kelis anglus jų draugus. Arabai demonstravo, protestuodami, kad Jungt. Tautų Saugumo Taryba liepė paskelbti paliaubas tarp arabiškų kraštų ir Izraelio valstybės.

Damaskas, Syrija. — Demonstravo arabai jaunuoliai, smerkdami arabiškų šalių paliaubas su Izraelium Palestinoje.

Bagdad, Irak. — Čionaitiniai arabų laikraščiai buvo atspausdinti su juodais gedulo aptvarais, protestui prieš paliaubas su Izraeliu.

Amman, Transjordan. — Šio arabiško krašto karalius Abdullah smerkė Jungtines Tautas, kad jos privertė arabų šalis daryti paliaubas su Palestinos žydais.

Wall Stryto Šėrai Nusmuko 4 Bilionais Dolerių

New York. — Skaičiuojama, jog paskutinėmis dienomis pramonių ir įvairių produktų šėrai Wall Strytyje nupuolė 4 bilionais dolerių. Pranešama, kad antradienį šėrai vėl pradėjo kilti, kuomet Sovietai pasiūlė pristatyti vakariniam Berlynui maisto ir kitų reikmenų už tinkamus pinigus.

ORAS.—Šilčiau ir lietus.

Gen. Pershingo Laidotuves Stebėjo 300,000 Žmonių

Washington. — Į Arlington Nacionales Kapines susirinko 300,000 žmonių, kuomet buvo iškilmingai laidojamas generolas John J. Pershing, buvęs vyriausias amerikonų komandierius Pirmajame pasaulini a m e kare.

New York. — Owens-Illinois Stiklo kompanija gavo $7,677,632 gryno pelno per 12 mėnesių.

Sugriuvo Klerikalo Schumano Ministrų Kabinetas Francijoj

Komunistai Reikalauja Sau Vetų Valdžioje; Dešinieji Nusiminę dėl Savo Silpnybės Šiuo "Kritišku Laiku"

Paryžius. — Suiro Francijos ministrų kabinetas, vadovaujamas klerikalo premjero Schumano, kuomet seimas 297 balsais prieš 214 pareiškė jam nepasitikėjimą.

Seimas nutarė numušti 40 milionų dolerių nuo Schumano reikalaujamų karinių lėšų. Schumanas iš anksto pranešė, kad jis pasitraukė iš vietos, jeigu seimas nepaskirs tiek pinigų kariniams tikslams, kiek jis pageidauja; tų lėšų mažinimą jis laikys nepasitikėjimo pareiškimu.

Komunistai ir socialistai seimo nariai išvien balsavo už karinių išlaidų numušimą. Komunistai Francijos seime turi daugiau atstovų, negu bet kuri kita pavienė partija.

Komunistai, kaipo didžiausia seimo partija, reikalavo, kad socialistas prezidentas Vincent Auriol pakviestų seną komunistų vadą Maurice Thorezą sudarti naują ministrų kabinetą.

Schumano ministrų kabinetas, pamatiniai susidedąs iš katalikų respublikiečių ir socialistų, išsilaikė tiktai 9 mėnesius.

Dešinieji Francijos politikai nusiminę, kad premjero Schumano valdžia sugriuvo šiuo "kritišku laiku", kuomet rancūzų valdžia, girdi, "turėjo parodyti stiprybę" sykiu su Amerika ir Anglija prieš Sovietus dėl važiuotės į Berlyną.

Hagoje, Holandijoje, buvo prasidėjusi Anglijos, Francijos, Belgijos, Holandijos ir Luksemburgo užsieninių ministrų konferencija dėl bendro veikimo prieš Sovietus. Bet suirus Francijos ministrų kabinetui, jos užsieninis ministras Bidault neteko galios ir sugrįžo Paryžiun.

Pradedąs Atslūgti Ūpas Prieš Sovietus

Washington. — Prezid. Trumanas tarėsi su valstybės sekretorium Marshallu, kitais savo ministrais ir kariniais vadais ir su Anglijos ambasadorium, kokius veiksmus reikėtų daryti, jeigu Sovietai vis blokuos važiuotę vakariniams talkininkams į Berlyną. Svarstymai buvo slapti; bet neoficialiai pranešama, kad dauguma priėjo išvadą, jog reikia šiuo laiku vengti griežtų žygių. (Teigiama, kad ir penkių vakarinės Europos kraštų konferencija Holandijoj nepritarė griežtiem veiksmam dabartiniu laiku.)

Jankiai Gabeno Ginklus Prieš Malajiečius

Singapore. — Amerika lėktuvais įgabeno ginklų ir amunicijos į Malajų pussalį, girdi, "visiem europiečiam gintis" nuo malajiečių "komunistų", kaip anglai-amerikonai vadina visus Malajų partizanus kovotojus.

Malajiečiai Užėmė Policijos Stotį

Kuala Lumpur, Malajai.— Malajiečiai partinazai užpuolė ir laikinai užėmė anglų policijos stotį Guamusange. Policininkai priešinosi, kol turėjo kulkų. Partizanai nukovė 1 policininką, suėmė 15 ir pasišalino.

Kitur partizanai nušovė 4 anglų policininkus ir sužeidė 1.

MacArthur Remia Japonijos Kapitalistų Planus

Tokio. — Generolas MacArthur pasižadėjo remti Japonijos kapitalistų programą "dėl pastovumo" įvedimo šalies ūkyje. Ta programa be kitko, reikalauja užšaldyt darbininkų algas, išvystyt Japonijos pramonę su Amerikos kapitalo pagalba ir greižčiau išrinkti taksus japonų valdžiai.

22 Graikijos Karininkai Perėjo pas Partizanus

Athenai, Graikija. — 22 monarcho - fašistų armijos oficieriai su ginklais perbėgo į demokratinių partizanų pusę ir išvien su jais kovoja prieš monarchistus. Apie tai pranešė pati monarchistų karo ministerija.

SOVIETŲ LĖKTUVAI ORO "KORIDORIUOSE"

Berlin. — Sovietų lėktuvai - kovotojai manevravo oro "koridoriuose", kuriais skraido anglų - amerikonų orlaiviai į vakarinę Berlyno dalį. Sovietinė vyriausybė pranešė, jog turės ir nakties laiku palaikyti savo sargyvą tuose oro ruožtuose.

Kariniai amerikonų valdininkai vakariniame Berlyne užginčijo pranešimus, kad jie planuoja siųsti ginkluotus traukinius ir trokų konvojus per sovietinį ruožtą į Berlyną.

Essington, Pa. — 6,500 Westinghouse Co. darbininkų sustreikavo todėl, kad kompanija paleido iš darbo du CIO unijos veikėjus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. —:— Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secr.-Treasurer, NICK PAKALNIŠKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Tarybų Lietuvos Fourth of July

Trečiadienį, liepos 21 dieną, sukanka lygiai aštuoneri metai, kai Kaune susirinkęs Lietuvos Liaudies Seimas vienbalsiai paskelbė Lietuvą Tarybų Socialistine Respublika.

Tas pats Seimas priėmė deklaraciją, prašant Aukščiausiosios Tarybų Sąjungos Tarybos (parlamento) priimti Lietuvą į tarybinių tautų šeimą.

Tai buvo prieš aštuonerius metus.

Aštuoneri metai — neilgas laikotarpis individualio žmogaus gyvenime. Juo trumpesnis toks laikotarpis tautos bei žmonijos gyvenime.

Tačiau per šiuos aštuonerius metus mūsų tėvų kraštas pergyveno milžiniškos reikšmės įvykių. Vos tik pradėjęs gyventi tarybinį, naują gyvenimą, jis buvo užpultas baisiojo žmonijos priešo — naciškosios Vokietijos— ir per arti ketverius metus jis buvo to priešo kamuotas: apie pusė milijono lietuvių tautos buvo išnaikinta; sugriauti miestai, išnaikinti miesteliai ir kaimai.

Tik prieš mažiau, kaip ketverius metus Raud. Armija pradėjo Lietuvą laisvinti. Pirmiausia buvo išlaisvinta sostinė (Vilnius), vėliau — Kaunas, dar vėliau Žemaitija, Suvalkija, o vėliausia — Klaipėda.

Gyvendama virš trejis metus taikos gyvenimą, Lietuva, — josios liaudis, — pradėjo energiškai gydyti priešo padarytąsias žaizdas, atkurti tai, kas buvo sugriauta ir ryžtis (Penkerių Metų Plano pagalba) ligi 1950 metų pasiekti gyvenimą gražesnį, laimingesnį, negu jis buvo prieš aštuonerius metus.

Visi daviniai rodo, jog lietuvių tauta, padedama savo seseriškų kaimynių, tai pasieks, jei... jei imperialistai neuždegs pasaulio nauja karo liepsna!...

Šiandien pasaulis pilnas baisių gandų, kupinas pavojų.

Tikėkime, jog tai tik gandai.

Neigi plačioji Amerikos visuomenė, nei lietuvių amerikiečių visuomenė, apart nedidelės klikos liaudes priešų, karo nenori, jo bijosi.

Gerai žinome, jog karo nenori nei taiką mylinčioji tarybinė Lietuvos liaudis, tiek daug dėl karo kentėjusi, tiek daug jame praradusi.

Drąsiai galima sakyti, jog šios sukakties proga Lietuvoje skambės, be kitų, šie šūkiai:

Tegyvuoja taika!

Teklesti naujas ir laimingas gyvenimas!

Mes tą patį sakome.

Naujosios Partijos Suvažiavimas Prasideda

Oficialiai naujosios, progresyvės partijos suvažiavimas prasidės liepos 23 d. Bet neoficialiai jis jau prasidės trečiadienį, kuomet atsidarys konferencija rinkiminei naujosios partijos platformai priimti.

Konferencija platformai paruošti, parašyti turės didžiulės svarbos, nes platforma, kuri, be abejojimo, apims visus gyvybinius amerikiečių tautos klausimus, bus pati naujo judėjimo širdis, patsai kamienas, aplink kurį suksis viskas.

Naujosios partijos kūrėjai žino, kad jų partija, kuri oficialiai bus įkurta po keleto dienų, privalo ne tik turėti gerą platformą, bet ją ir gyveniman vykdyti. Juk tai bus liaudies partija, o ne Wall stryto. Wall stryto partijos — republikonų ir demokratų — platformas priima tik tam, kad užbovyti, užmigdyti eilinius Amerikos piliečius. Gi naujoji, kovingoji liaudies partija platformą priims tam, kad ją gyveniman įvykdžius.

Platformai ruošti konferencija tęsis bene dvi dienas, — ji baigsis tik ketvirtadienio vakarą arba penktadienio rytą. Tuomet šis dokumentas bus pateiktas visam suvažiavimui svarstyti ir priimti.

Šiuos žodžius rašant, radijas ir spauda praneša, jog Philadelphijon jau suvyko daugybė žmonių, atstovaujančių plačiuosius visuomenės sluoksnius. Suvykę, jie tuojau stoja darban.

Tenka palinkėti jiems kuo didžiausio pasisekimo!

Ragina Masiškai Veikti prieš Karinę Kapitalistų Politiką

Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos pirmininkas Wm. Z. Foster, aną dieną patarė Amerikos visuomenei nepamiršti tai, kokia *esminė* Jungtinių Valstijų kapitalizmo politika.

Monopolistiniai kapitalistai, nurodė jis, turi savo aiškią ir taiklią politiką — karo politiką. Jų tikslas yra dalinti pasaulį į dvi stovyklas ir jiems tai pavyko padaryti. Jiems netgi pavyko, sako Fosteris, įnešti "nesusipratimą" į Jugoslaviją, tačiau jiems vis nepavyko ir nepavyks palaužti pasaulio liaudies judėjimo, siekiančio palaikyti taiką.

Jis ragino kiekvieną, kuriam rūpi taikos palaikymas, ne tik gerai organizuotis, bet ir kovoti, masiškai kovoti prieš karinę stambiojo kapitalo politiką.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

NENORI DIRBTI, NEPRIPAŽĮSTA PAREIGINGUMO

Pabėgėlių "Lietuvių Žodyje" (birž. 3 d.) J. Kardelis smarkiai bara saviškius. Jie, girdi, vengia darbo ir nepripažįsta pareigingumo. Jis rašo:

"Mes labai mėgstame nusiskųsti savo kaimynais, kurie, kaip taisyklė, visur mus skriaudžia; visur jie pirmauja, visur jie mums užbėgą už akių, visas pareigas užima ir t.t. Tiesa, tokių faktų yra. Neobjektyvumas, vienašališkumas ir nesolidarumas, kurių mes teisėtai ir teisingai laukiame iš kaimynų, niekaip negalima pateisinti, bet ar čia nėra ir mūsų pačių kaltės? Ar mes patys nesame apsileidę, nepakankamai domįsis mums rūpimais reikalais ir ypač nepareigingi?

"Yra daug faktų, kurie rodytė rodo mūsų nepareigingumą. Štai vienas labai atsakingose ir labai svarbiose pareigose gydytojas niekaip negali rasti sau padėjėjų ir tarnautojų. Pareigos tokios, kurios lemiamai gali veikti mūsų būvį. Daug atsiranda pasisiūlymų, kurie nestato jokių reikalavimų ir sutinka dirbti bet kokiomis sąlygomis. Tiktai nė vieno lietuvio ir nė vienos lietuvės, nors jie buvo prašomi dirbti! Vienoje žinomoje stovykloje, — didelėje, svarbioje, — yra daug pareigų. Jos siūlomos lygiai visiems. Bet lietuvių yra nedirbančių ir galinčių dirbti, tiktai niekas neina dirbti. Stovyklos direktorius jau šaukiasi į darbą vokiečius. Įsivaizduojam, koks bus triukšmas, kai vokiečiai ims tvarkyti mūsų reikalus mūsų DP stovykloje! Kiek pasipils saviems kaltinimų! O į darbą neiname mes patys . . .

"Dažnam mūsų patogiau ir maloniau reikalus vertinti asmenine nauda, bet ne visuomenine, ne tautine pareiga. Daugeliui mūsų tikrai stinga gilaus pareigos supratimo. Dažnam mūsų asmeninė garbė svarbesnė, negu garbė mūsų tautos ir mūsų valstybės. Dažnu atveju artiregystė, asmeninės naudos išskaičiavimai ir pareigos nejautimas žlugdo gražiausias perspektyvas ir jau gražiai pradėtus darbus."

TIESOS GI NĖ KRISLELIO

"Mintyje" (birž. 3 d.) telpa straipsnis "Lietuvoje pradėta verstina kolektyvizacija." Straipsnis prasideda tokiu sakiniu: "Iš Lietuvos ateina daugiau žinių, kad valdžia pradėjo varyti valstiečius į kolchozus (kolektyvinius ūkius).

Betgi mes skaitome spaudoje Lietuvos vyriausybės nutarimą dėl žemės ūkio kolektyvizacijos. Visame jame niekur nesiranda nė žodžio apie kokį nors vertimą eiti į kolektyvus. Viskas paremta savanorišku pačių valstiečių apsisprendimu.

Ir to paties straipsnio autorius turi pripažinti, kad vyriausybė suteikia norintiems į kolektyvus vienytis valstiečiams įvairiausių nuolaidų ir lengvatų. Jis sako:

Dekretas apie valstiečių ūkių kolektyvizaciją numato išgriauti atskirų valstiečių vienkiemius ir perstatyti trobesius prie kolchozų centrų. Valdžia duoda ūkininkams po 2.000 rublių paskolos trejiems metams pergabenimui ir perstatymui trobesių, o tiem bežemiam, kurie neturi savo trobesių, valdžia duoda po 7.000 rublių aštuoniems metams paskolos pasistatyti naujus. Kartu miškų ministerijai įsakoma pristatyti statybos medžiagos kolchozų trobesiams statyti. Kolchozų trobesių statymui leidžiama kirsti girios "už pusę kainos."

Tai kur gi čia toji prievarta? Jokios prievartos nėra.

Kad Lietuvos vyriausybė skatina valstiečius dėtis į kolektyvus, tai faktas. Tai daroma visos šalies gerovės sumetimais. Amerikoj šiandien ir mažas vaikas žino, ką reiškia žemės apdirbimas mašinomis. Kas yra buvęs mūsų šalies vidurvakarinėse valstijose ir matęs milžiniškus plotus apsėtus kukurūzais bei kviečiais, kas yra matęs tokiuose ūkiuose ariant, akėjant, sėjant, pjaunant ir kuliant moderniškomis žemės ūkio mašinomis, tas niekad nepamirš to gražaus, įspūdingo vaizdo. Pas mus nelaimė tik tame, kad tie ūkiai priklauso stambiems kapitalistams. Bet pats žemės apdirbimas yra moderniškas ir protingas.

Ir jeigu Lietuvoje grupė valstiečių sujungia savo mažus žemės sklypus į milžinišką ūkį ir paskui jį moderniškomis mašinomis apdirba, tai juk išmintinga ir naudinga jiems patiems ir visam kraštui. Kas gi gali tam priešintis? Kas gi gali nematyti tokio žemės apdirbimo pirmybės, palyginus su žemės knisimu arkliais ant mažo sklypo?

Valdžia, kuri tiki progresu ir pagelbsti valstiečiams eiti progreso keliu, kuri padeda jiems pagerinti savo būklę, nusiimti nuo savo pečių sunkaus darbo naštą, tapti laisvais ir kultūringais žmonėmis, — tokia valdžia turėtų susilaukti pagarbos ir pagyrimo, o ne niekinimo ir koliojimo.

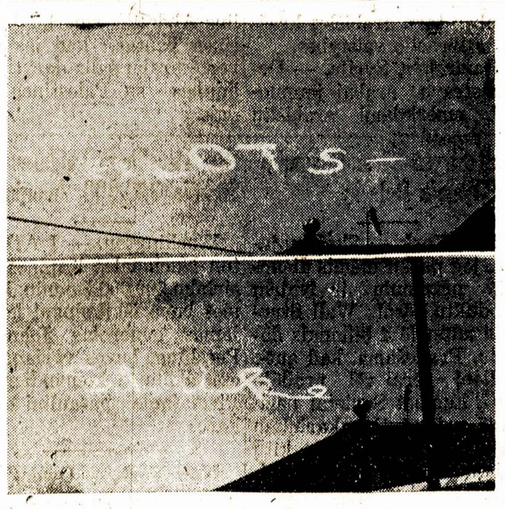

Orlaivių lakūnai, kurie priklauso prie AFL, streikuoja prieš National Airlines. Čia juos matome pikietuojant iš oro.

KLERIKALŲ SPAUDOS STREIKLAUŽIŠKAS VAIDMUO

Pittsburgho Lietuvių Žinios tapo bjauriausiu streiklaužių organu. Visa Amerikos lietuvių istorija dar nebuvo mačiusi tokio anti - darbininkiško, tokio streiklaužiško šlamšto, kokiu yra tas klerikalų organas.

Pasiskaitykime sekamą L. Ž. pareiškimą editoriale "Streikas — Nusikaltimas Prieš Tautą":

"Išmeskite iš unijų komunistus ir streikų nebebus. Kalbėkime atvirai ir aiškiai. Ką reiškia streikas? Reiškia boikotuoti priešingą komunizmui valdžią, sukeliant tautoje nepasitenkinimą ir nepasitikėjimą jąja...

"Streikas niekados nepagerins darbininko gyvenimo. Keliant darbininkui algą, automatiškai kyla ir prekės kaina. Tad kokia iš to nauda? Jokios! O nuostoliai begaliniai dideli visai tautai.

"Valstybės konstitucija leidžia organizuotis į draugijas ir joms užtikrina laisvę, bet neprivalo jos būti kenksmingos visuomenei. Ginčas tarp darbdavių ir darbininkų paliečia trečią, kuris užima pirmą vietą: bendroji tautos gerovė..

"...Streikas sustabdo visą prekybą, atneša badą.

"Dabar išvada aiški: streikuotojai yra tautos priešais, baisesni už žemės drebėjimą, už audrą ir tvaną..." (L. Ž., liepos 16 d.).

ALKOHOLIO ŽALTYS IR AMERIKOS LIETUVIAI

Jonas Sabaitis fašistiniame "Amerikos Lietuvyje" rašo:

Mes lietuviai irgi šioje srityje neatsiliekame. Alkoholio žalčiui savo gyvenime užleidžiame garbės vietą. Dėl tokio alkoholio garbinimo ir mūsų protavimo barometras yra nupuolęs iki vaikiškumo. Iš mūsų paskesnio organizuoto veikimo būdo atrodo, kad daugelis lyg sąprotauja, jog girtavimas, kortavimas, beano, yra lyg pati svarbiausia kultūrinės akcijos dalis. Mūsų vaikiškumas pasireiškia tame, kad mes girtavimui ir žaidimams praleidžiame visą savo atliekamą laiką. Ištisas valandų valandas, o nesurandame kelių minučių laiko pašvęst proto švietimui. Mes norime turėti šviesių, protaujančių žmonių, bet jei kas bando protauti, ir pasireikšti, tai tuo protestuojame ir sakome, kad to viso nereikia. Mes norime turėti gerai išsilavinusių muzikų, dainininkų, bet jei jaunimas surengia koncertą, tai geriau nulendam kluban, ar kokion karčiamon, bet neeiname to koncerto paklausyti. Mes to viso neįvertiname dėlto, kad mūsų protas tamsus, alkoholio atbukintas.

Tai per daug išpūstas pavojus. Tiesa, Amerikos lietuviai gerai patraukia svaigalus, bet kad tie svaigalai būtų jau jų protavimo spartą sugadinę, tai netiesa ,— bent jau tokio sugadinimo nesimato pažangiojoje visuomenėje. Pas mus alkoholikas yra išimtis, o ne taisyklė.

Washington. — Iškilmingai palaidotas gen. John Pershing, buvęs vyriausias amerikonų komandierius Pirmajame pasaulinia m e kare.

Kairo. — Arabai demonstravo prieš paliaubas su Izraeliu.

LDS Seiminiai Atgarsiai

Rašo **Jasilionis**

LDS merginų ir jaunų moterų veikla gražiai žydi Clevelande ir Chicagoje. Jos susigrupavusios į Lam. Delta Sigma Sorority. Apie savo veiklą jos pasisakė Seime. Už clevelandietes kalbėjo Bertha Butkus ir kitos, o už chicagietes--Frances Jurgil. Jos įsitikinuosios, kad dirva LDS augimui yra plati, tik reikia dirbti ir ją naudoti.

★

Bertha Butkus sako, jog netolimoj ateity bus galima įrašyti į LDS daugelį naujagimių, nes nuo dabar į LDS bus priimami kūdikiai nuo pat gimimo dienos. Pirmiau buvo įrašomi tik turinti virš pusantrų metų amžiaus.

Clevelande, ji sakė, daugelis jaunų porų laukiasi kūdikių.

★

Bertha Butkus yra duktė tragiškai žuvusio Naunčiko, kurį sutriuškino gatvekaris (ar busas) gatvėje. Po tos nelaimės, jis mirė už 11 valandų. Bertha sako, tas įvykis labai sukrėtė jos nervus. Ji, sakosi, dar ir šiandien nėra atgrįžusi į pilną savumą, nors tą įvykį dengia jau 9 metai.

★

Naunčikas turėjo spaustuvėlę. Spaustuvininko amato išsimokė ir duktė. Ji padaro daug darbų organizacijoms, ji gražiai atspausdino ir LDS seiminę programą knygutės formoje, su skelbimais, su sveikinimais Seimui.

Tėvas rašinėdavęs eilėraščius, — pasirašydavęs pseudonimais. Tėvo palikime ji randanti daug eilėraščių iškarpų, bet nežinanti, kurie eilėraščiai yra jos tėvo, o kurie kitų rašytojų, nes kai tėvas gyvas buvo, jai nerūpėję tokį dalyką patirti. Jei dabar ji tai žinotų, ji surinktų tėvo eilėraščius ir išleistų knygelę.

★

Pats Seimas ir tie seiminiai pobuviai riša dalyvius į artimesnę pažintį. Sykį, einant man su drauge Petrikiene gatve, matau losangelietis Casper filmuoja mus. Taip nesužiniai jis mus "pasiima" ir nusiveš namon.

— O kada mes turėsime progą filmą matyti?—klausiu jo.

— Atvažiuokit pas mus bile kada, ir pamatysit.

Losangeliečių gražus pasidarbavimas vajuje teikia jiems tokio kredito, kad ir LDS Seimą vertėtų pas juos laikyti. Sekamas LDS Seimas įvyks Brooklyne, bet jau po to — turės būti Los Angeles, — taip pageidauja jie.

Tačiau skiriantis su jų visa grupe, jie man įsakė atvažiuoti anksčiau, — nelaukti keturių metų, tos seiminės progos.

★

Paskutinę Seimo dieną vėl teko susieiti clevelandietį Aug. Jankauską, kurs pasisakė turįs parašęs muziką Salomėjos Nėries poemai, kurioj ji sakė:

Kai numirsiu—tik nekaskit,
Tik neveškit į kapus, —
Į liepsnas skaisčias įmeskit,
Tegul laužas karstu bus.

Šitokį apsisprendimą Jankauskas, sakosi, priimąs ir sau. Ar apsisprendimas taps išpildytu, tai, aišku, priklausys nuo palikonių.

★

Su gerais draugais visur gerai. Jie daug padeda.

Clevelando miestas yra labai išsiplėtęs. Jei nori kur nueiti, turi imti busą ir važiuoti. Tačiau ir su busais ne visur paranku nuvažiuoti. Tada imk taksį. O taksis žymiai didina tavo išlaidas. O kai gauni gerų draugų automobiliuose pavažiuoti — tai visai gerai. Į pikniką man teko nuvažiuoti su newarkiečiu K. Anuškiu, iš pikniko grįšti —su Lesnikauskais (Lesnik Cafe užeigos savininkais); į koncertą nuvykti — su pittsburghiečiu Purtiku.

★

Clevelandiečių Lambda Delta Sigma Sorority suruošta delegatėms viešnioms užkandžių sueigėlė, buvo pareiškimas didelio draugiškumo v i e š nioms. Frances Jurgil, viešnių vardu, labai gražiai atsiliepė apie tai.

★

Po Seimo uždarymo delegatai buvo kviesti į LDS Klubą ir dovanai pavaišinti gėrimais. Kiek ten delegatų dalyvavo, man jau neteko patirti, nes aš išsiskubinau namon, į stotį, į traukinį. Kai delegatai smagiame ūpe dalinosi seiminiais įspūdžiais, tai aš, sėdėdamas traukiny, rašiau naują eilėraštį.

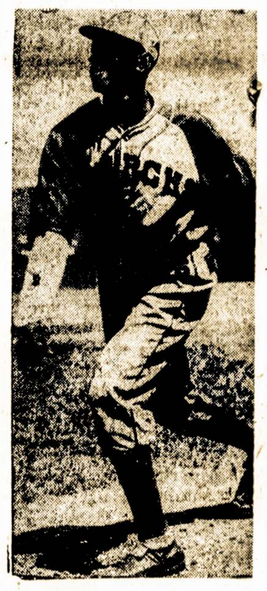

Sportininkas negras Paige, kuris dabar įstojo į Clevelando Indians komandą. Seniau ta komanda diskriminavo prieš negrus.

Lietuvos TSR Valstybinio Dramos Teatro Gastrolės

Pastatęs Vilniuje A. N. Ostrovskio "Miško" premiją, LTSR Valstybinio dramos teatro kolektyvas išvyko gastrolėms į Ukmergę ir Panevėžį. Šių miestų visuomenei numatoma suvaidinti Gou ir D'Jusso pjesę "Giliosios šaknys," B. Dauguviečio "aldokynę" ir J. Žemaitės "Marčią."

Gastrolės tęsis iki šių metų gegužės mėn. 30 dienos.

★ ★ ★

"Svarsties" Gamykla Pradėjo Leisti Svarstykles

PANEVĖŽYS. — Įkurta remonto dirbtuvės vietoje "Svarsties" gamykla pasiekė pirmąją pergalę. Pradėtos gaminti standartinės stalinės svarstyklės. Šimtas svarstyklių jau pagaminta.

Iki metų pabaigos bus pagaminta 1,000 tokių svarstykli.

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklausote darbo žmonių reikalus ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIOS

Kas nors iš mums mielų žmonių atidavė gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvė ir taika priklausys tiktai nuo gyvųjų budrumo. Mobilizuokit žmones taikai užrašymu dienraščio Laisvės!

Ankstyvasis Amer. Moterų Judėjimas Buvo Neigiamas, Bet Progresas Laimėjo

Lygiai prieš šimtą metų apie šimtas moterų ir nedidelis būrelis vyrų susirinko į Wesleyan koplyčią, Seneca Falls, New Yorko valstijoje, naujam tikslui, apsvarstyti ir paskelbti reikalavimą moterims lygių politinių teisių. Reikalavimą, kuris šiandieną atrodo toks paprastas, tačiau tuomet buvęs toks didelis, o daug kam atrodęs net paiku, jog minios žmonių netikėjo, kad kada nors tai galėsią įvykti.

Patsai visos tos būsimos audros branduolys prasidėjo dar mažesniame maštabe.

Vieną karštą vasaros dieną, 1848 metais, keturios moterys sėdėjo aplink mažą stalą McClintock namuose Waterloo, New York, ir prakaituodamos rašė dokumentą, panašų Nepriklausomybės pareiškimui, p a v a d i n t ą "Pareiškimu Sentimento," p a s akančio moterų valią.

LUCRETIA MOTT
viena iš pirmosios moterų konvencijos organizuotojų.

Prašymas buvo ne viskas, tik maža pradžia darbo. Reikėjo suplanuoti, kaip ir kur jos galės tinkamiausiai, dramatiškiausiai jį iškelti, paskelbti. Dokumentą, kuris buvo pradžia šimtmečio progreso moterims ir šaliai, jos paskelbė po slap y v a rdžiais, išspausdino nepasirašytą. Taip pat nepasirašytu šaukimu jos paskelbė susirinkimą aptarimui to pareiškimo.

Tas susirinkimas — pirmoji Amerikos ar bile kur pasaulyje moterų konvencija savo teisėms spręsti — įvyko liepos 19 ir 20-tą dienomis, jau minėtoje vietoje, Seneca Falls. O jos kukliomis organizuotojomis buvo Lycretia Mott, Elizabeth Cady Stanton, Martha C. Wright, Mary Ann McClintock.

Jų revoliucinis pareiškimas išdėstė moterų tebeneštas skriaudas ir iškėlė būtiniausius reikalavimus. Tūli iš jų šiandien atrodo tarsi iš "kito pasaulio," nes tos konvencijos ir paskui sekusios veiklos dėka daug kas iš tų buvusių tuometinių reikalavimų jau seniai vykdomi gyvenime. Ne viena iš mūsų seserų dar nei nesužinojo, kad to visko kada nors nebuvo, kad už tą viską kas nors kovojo ir joms tas lengvatas laimėjo. Kad mes vėl savo ruožtu privalome svarstyti, planuoti, veikti, kovoti pagerinimui savo ir ateinančių gentkarčių būklės.

Pirmieji Reikalavimai

Tarpe vyriausiųjų pirmosios moterų konvencijos reikalavimų buvo:

Asmens laisvės;

Laisvės siektis mokslo;

Teisės ir progos užsidirbti pragyvenimą, taipgi gauti savo uždarbį;

Turėti nuosavybę;

Daryti sutartis;

Užvesti bylas, taipgi liūdyti teisme;

Gauti divorsą rimtai priežasčiai esant;

Teisės pasilaikyti vaikus;

Gauti atitinkamą dalį vedybiniame gyvenime prigyvento turto.

Apie Tai Vyrai Jau Buvo Kalbėję, Rašę

Apie tokius dalykus jau pirm to buvo kalbėjęsi ir rašę du žymūs jauni vyrai, Marksas ir Engelsas, kurių mokymas vėliau tapo pasaulyje pripažintas vienatiniu tikru socialiniu mokslu — marksizmo mokslu. Jie savo raštuose jau prieš kelis metus pirm moterų konvencijos buvo rašęs apie prašalinimą moterų tos padėties, kuri palaiko moteris tiktai gimdymo įrankiu. Tačiau tie vyrai buvo toli už Atlantiko, o jų dokumentas buvo išspausdintas tik vokiškai, tad susirinkusios į Seneca Falls amerikietės moterys tų vyrų raštų dar nebuvo skaičiusios. Jos išstatė savo reikalavimus remdamosios grynai savo asmens ir susiedijos moterų išgyvenimais.

Moterys tuomet išstatė savo reikalavimus ne be baimės. Ne visos turėjo net savo vyrus pritarėjuose. Apie šimto moterų susirinkime dalyvavo 31 vyras. Vienas iš jų, James Mott, buvo konvencijos pirmininku. Jos labiausia bijojo, kad gal visuomenė paskaitysianti jas nuėjus per toli, išstatysianti pašaipai. Ir jų baimė buvo ne be pamato. Reakcinė visuomenės dalis jas smerkė, dergė, pravardžiavo "apatninkų revoliucionierėmis" ir dar kuo blogesniu.

Paties vyriausiojo punkto, kurio labiausia visos troško — lygių politinių teisių, teisės balsuoti — nedrįso kelti net tūlos iš vadovaujančių moterų, skaitė tokį žygį per ankstyvu. Elizabeth'os Cady Stanton iškelta rezoliucija reikalauti moterims balsavimo teisių nedaug rado garsiai pasisakančių pritarėjų iš moterų ir tik vieną vyrą. Juomi buvo garsusis vadas ir prakalbininkas negras Frederick Douglass. Jis įtikino dalyves, jog "politinė lygybė yra būtina išgavimui pilnos laisvės moterims." Rezoliucija gavo biskelį daugiau pusės visų dalyvių balsų. Tačiau dar praėjo 72 metai iki moterys laimėjo teisę balsuoti.

Keliai į balsavimą vadovėms ir visoms kovojančioms buvo sunkūs, kartais tartum beviltingi. Nei viena iš vyriausiųjų konvencijos vadovių, pragyvenusios ilgą amžių, nesulaukė progos balsuoti. Mrs. Stanton ir Mrs. Mott mirė sulaukusios 87 metų. Susan B. Anthony, atėjusi vadovybėn vėliau, mirė sulaukusi 86 metų. Mirė nesulaukusios džiaugsmo balsuoti savo gimtojoje šalyje, neturėjusios laimės rinkti ar būti išrinktomis. Anthony netgi buvo areštuota Rochesteryje 1872-rais metais už bandymą balsuoti.

Pirmasis balsavimas atėjo 1920 metais dėka pačiom moterim, jų drąsai ir narsai, jų ryžtingumui, taipgi dėka geriausiems tų kovų talkininkams — organizuotiems darbininkams ir negrams. Ir atnešė visai šaliai progresą.

Šiandien garbės ženklu yra atžymėtos pirmosios moterų konvencijos vieta, o pirmoji perankstyva balsuotoja Anthony buvo pagerbta išleidimu specialio pašto ženklelio. New Yorko miestas ir valstija paskyrė speciales dienas ir apeigas atžymėjimui tų garbingų moterų. O mes džiaugiamės laisve rinkti ir būti renkamomis.

Džiaugsmas būtų veltus, pagarba didžiosioms sumanytojoms ir išgavėjoms teisės balsuoti būtų tik žaistymu tuščiais žodžiais, jeigu mes šiandieną nesusidomėtume didžiaisiais ateinančiais rinkimais. Garbė joms, laimė mums bus pilna tiktai tuomet, jeigu mes nuodugniai pažinsime partijų platformas, žinosime ir spręsime kandidatus iš jų darbų, išeisime balsuoti pačios ir daug nudirbsime išjudinti į pilieinę prievolę savo seseris ir drauges, jeigu išeisime darbuotis ir balsuoti už taiką ir progresą.

M-tė.

Skirtingos rayono medžiagos reikalauja skirtingo karščio proso. Tikriausias būdas yra pradėti lengvučiu karščiu, nuo paties nesvarbiausio drabužio užkampio, šilumą vis keliant iki išbandome, kuriuo karščiu geriausia prosyti.

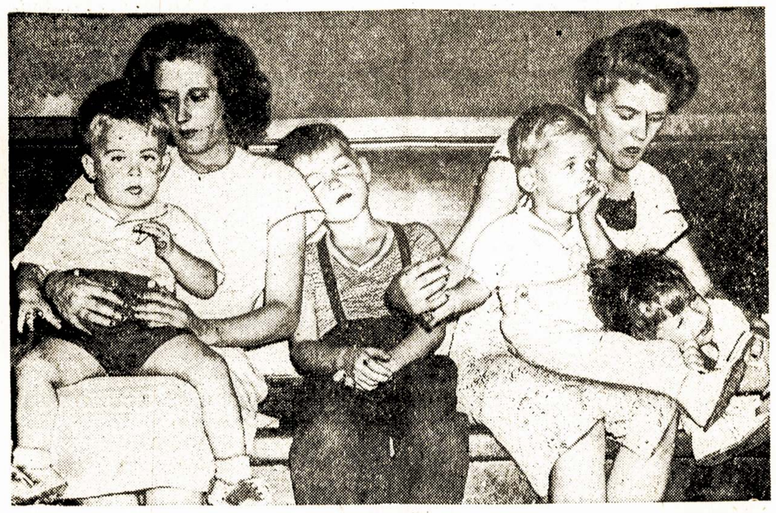

Šios dvi motinos su savo vaikais buvo namų savininku išvarytos iš savo butu. Savininkai nenori laikyti šeimu su vaikais. Čia jas matome New Yorko Pennsylvania geležinkelio stotyje, kur jos apsistojo, kad viešai išreikšti savo protesta.

Bostono Centre Saugos Einančių į Krautuves Motinų Vaikus

Bostono pačiame prekybiniame miesto centre atidarytos vaikams patalpos. Jose galės palikti (užčekiuoti) savo vaikus motinos, kurios eidamos į krautuves neturi kur palikti vaikų. Prie to prisideda miesto valdinės įstaigos ir prekybininkai.

Visa tai daroma ne būtinai iš meilės tiems vaikams ir motinoms, tačiau tai išeina naudon motinoms ir vaikams, kaip kad ir patiems prekybininkams. Tai sveikintinas žygis.

Kam teko vaikščioti po minias svieto užplūdusias centralines krautuves ar bile krautuves, jose nerimastyje laukti patarnavimo, neštis pundais nuo vieno baro prie kito, tas lengvai supras, ant kiek sunkesnės tos pareigos moteriškei, kuri greta atydos į pirkinius ir pardavėjus dar turi koncentruotis į sargybą vaikų.

O ko tie mažiukai neužsimano krautuvėse? Jiems visko norisi pažiūrėti, viską pačiupinėti, patempti. Ko neužmato, nepasiekia, verkia, prašosi pakeliamas. Kuris gi vaikas tenkinsis tematyti vien tik suaugusiųjų blauzdas ar sėdynes, kuomet krautuvėje viskas mirga, žiba? Jis verkia, pyksta? Motina turi nešti ir ji greta pundo. Abu grįžta nuvargę, arzūs. Vienas žodis gali palieti ašarų klaną.

Dabar bostonietės galės palikti vaikutį lavintų, ekspertiškų p r i ž iūrėtojų globoje. Vaikutis ten galės žaisti ir miegoti, jei to prireiks, taipgi gaus užkandžio ir pieno. Jiems ruošiamos žaismės, sudaromos programėlės, kad jie tą dieną praleistų smagiai, kitam reikalui pasitaikius ten palikti mielai norėtų ten eiti.

Linkėtina, kad visur įsisteigtų tokie centrai. Dar labiau linkėtina, kad visur įsisteigtų tokie centrai dirbančių motinų vaikams. Gaila, kad čia pat turiu priminti, jog tie geri linkėjimai nesipildys be pačių moterų, taipgi be darbininkų ir liaudies judėjimų organizuotos energingos kampanijos, be griežtų reikalavimų.

Šeimininkėms

Šį Skyrių Veda E. VITART

SUVYNIOTA VERŠIUKO MĖSA

Svaras plonai atpjautos veršiuko mėsos (veal cutlet)

pusė puoduko nevirtų avižinių miltų "oatmeal" (imkit taip vadinamų greitai išverdamų)

pusė puoduko razinkų

4 šaukštai sviesto

1 kiaušinis

2 svogūnai

2 šaukštai miltų

1 puodukas duonos trupinių

puodukas vandens

2 šaukštai petruškų.

Perkant mėsą, paprašyk, plonai atpjautų ir jei yra kaulo, lai išima. Nušluostyk mėsą su drėgnu skuduru, pasūdyk, užberk pipirų.

Padaryk kemšalą: supilk kartu duonos trupinius, avižinius miltus, razinkas apkrapyk vandeniu, kad sudrėktų. Palaikyk kelias minutes. Pasūdyk, pridėk pakepimus smulkiai sukapotą svagūną, sage, kiaušinį. Gerai sumaišius, sudėk ant mėsos, suvyniok, surišk su siūlu, apvoliok miltais, apspirgink ir šutink gerai uždarytame puode, įpilant biskį vandens ir sviesto.

★ ★ ★

APIE ŽUVIS

New Yorko mieste, turtingame dangorėžiais, ežerų ir prūdų žuvavimui nesiranda. Parkų prūduose plaukioja tik "auksinės žuvytės," pasigrožėjimui. O pajūriuose bei prie įlankos ne visur galima žuvauti, nes vandenys užteršti. Tačiau žuvimi New Yorkas turtingas. Kur daug žmonių, ten keliauja ir žuvys — noromis ar nenoromis.

New Yorko turguje vidutiniai būna apie 162 rūšys jūrų ir prėskų vandenų žuvies.

Kinofilmas apie Epidemines Ligas

UTENA. — Utenoje buvo demonstruoti keturi filmai apie epidemines ligas. Paskaitas sanitarinėmis ir higienos temomis skaitė gydytojas Kunigėlis.

Lietuvos Moteris — Aktyvus Socialistinės Statybos Dalyvis Savo Tėvynėje

Rašo SKLERYTĖ

Didvyriškai pasižymėjusios kovose išlaisvinimui Lietuvos iš nacių okupacijos, dabar po karo Lietuvos moterys sėkmingai dalyvauja socialistinėje statyboje. Daugelis moterų pradėjo vadovauti įmonėms, ko Lietuvoje dar niekad nebuvo — atsistojo priešakyje įstaigų, ministerijų, moterys tapo katedrų vedėjais universitetuose, meisteriais, gamybos racionalizatoriais, spartuoliais.

Sėkmingai dirba Kauno Duonos Kombinato Nr. 1 direktorius Antanina Kuzminskienė, tik prie tarybų valdžios suradusi pritaikymą savo puikiems organizatoriškiems ir ūkiškiems gabumams, "Trikotažo" fabriko direktorius Križeveckienė.

Moteris daktarė Kriaučiūnaitė — geriausios Lietuvoje vaikų tuberkuliozės sanatorijos Panemunėje direktorius. Docentas Marija Horodničienė — akių ligoninės direktorius ir Vilniaus Valstybinio Universiteto akių ligų katedros vedėjas. Kriščiūnienė — Kretingos apskrities sveikatos skyriaus vedėjas. Daktarė Giedraitytė — Klaipėdos apskrities sveikatos skyriaus vedėjas ir kinematografijos ministras yra žinoma visuomenės veikėja, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos narys Michalina Meškauskienė.

O kiek kitų: Kauno universiteto docentas Lašienė, tuberkuliozės sanatorijos direktorė daktarė Makauskienė, Vilniaus universiteto docentas Polina Girdzijauskienė.

Argi buvo buržuazinėje Lietuvoje moterys prokurorais, Aukščiausiojo Teismo teisėjais, notarais? Dabar pas mus Aukščiausiojo Teismo narys — Genė Čižiniauskaitė, buvusi darbininkė; Panevėžio prokuroras — Juknevičienė, buvusi siuvėja; Šiaulių notaras —Balčiūnaitė ir daug liaudies teisėjų — moterų.

Auga moterų — visų specialybių darbuotojų kadrai. Apie 50 procentų visų Lietuvos studentų — moterys. Šimtai mergaičių mokosi fabrikinio — gamyklinio apmokymo mokyklose šaltkalvių, traktoristų, šoferių, tekintojų specialybių.

Yra daug moterų, kurios pasiekė žymių gamybinių laimėjimų. Tai "Kauno Audinių" fabriko daugiastaklininkės — V. Norkienė, A. Ablamaitė, "Silvos" trikotažo fabriko spartuolės — Juzė Radvilavičiūtė, aptarnaujanti 18 staklių — automatų, ir Ona Bujevičiūtė, jau įvykdžiusi savo penkmetinę užduotį. Tai — "Kovos" papirosų fabriko daugiastaklininkės — Valerija Župerskaitė ir Veronika Medelytė. Vilniaus "Spartos" kojinių fabriko spartuolė Elena Aleksiūnaitė, kuri 1947 metais įvykdė 1948 metų planą. Joana Danilevičiūtė įvykdo kasdien po 2 — 3 normas. Šiaulių "Verpsto" trikotažo fabriko spartuolė Danutė Babrauskaitė, kuri įvykdo kasdien 250 proc. normos. Visų neišskaičiuosi. Daugeliui nepavargstančių kovotojų darbo fronte Lietuvos liaudis parodė didelį pasitikėjimą, pasiuntusi jas deputatais į Tarybas.

7 lietuvės moterys — TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatai, jų tarpe Didžiojo Tėvynės karo dalyvis Danutė Stanelienė, garvežio mašinistė Emilija Raišytė, visuomeninė veikėja Marija Kaunaitė. 39 moteris — darbininkes, valstietes, inteligentijos atstoves — Lietuvos liaudis 1947 metais pasiuntė savo deputatais į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą. O šiemet sausio 18 dieną į vietines darbo žmonių deputatų Tarybas išrinkta apie 10 tūkstančių moterų, kas sudaro beveik ketvirtą dalį visų deputatų.

Tarybų valdžia pagal užsitarnavimą įvertina darbą Lietuvos tarybinių moterų, aktyvjai d a l y v a u jančių gimtojo krašto ūkio ir kultūros atstatyme. Geriausios Lietuvos moterys apdovanotos ordinais ir medaliais. Mylimai Lietuvos liaudies poetei — Salomėjai Nėriai, po mirties, už jos kūrybą paskirta pirmojo laipsnio Stalininė premija. Stalininę premiją gavo Vilniaus Valstybinio Dramos Teatro artistė Galina Jackevičiūtė. Ordinais apdovanotos: K. Kymantaitė — Vilniaus Valstybinio Dramos Teatro artistė, dailininkė L. Vaineikytė — Lietuvos tarybinių dailininkų Sąjungos pirmininkė, I. Trečiokaitė — dailininkė, A. Staškevičiūtė — Valstybinio Operos Teatro solistė, M. Meškauskienė, Lietuvos T. R. Kinematografijos ministras, ir kitos.

Today's Pattern

Naktinių seto forma 9347 gaunama 12 iki 40 dydžio.

Ilja Erenburg

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48 —93— *Istorinė Apysaka* Vertė K. BARTKUS

(Tąsa)

Kareivių bijo. O kareiviai laukia, patys nežino ko. Parako daug, kibirkščių stinga. Bet jeigu Paryžiuje prasidės, parems . . .

— Čia tas pat . . . Fabrikuose pasipiktinę, bet tyli. Tik štai Suomija išjudino. Šneka: "Suomių fašistams lėktuvus gaminti? Jokiu būdu . . ." Gali prasidėti streikai. O tuomet trūks . . .

Jis klausinėjo, kokios žinios iš užsienio, kas galvojama Maskvoje. Deniza aiškino. Jis staiga ėmė šypsotis:

— Štai kokia tu rimta pasidarei! Ar prisimeni, kaip aš tave vedžiau į pirmą susirinkimą?

Jiedu prisiminė meilės pradžią, nebaigtus žodžius, sumišimą . . . Ir nei lūpos, nei rankos, nei akys negalėjo parodyti nunokusio jausmo stiprumo. O tuojau ir vėl reikia skirtis . . .

— Aš skaičiau laikraštyje apie vieną kapitoną. Anglą. Tai buvo prieš Naujuosius Metus. Jie vakarienia vo. Staiga sprogimas: vokiečiai — povandeninė valtis. Ten buvo jo žmona, jauna moteris. Jis uždėjo jai juostą ir nutempė prie borto. Ji gynėsi, manė, kad jis iš proto išėjo. Jis ją išmetė į vandenį. Ji išsigelbėjo. Supranti, koks susivaldymas! Ir jausmai kokie! . . . Dabar, Mišo, reikia stiprybės, kad galėtum gyventi. Tu man tai pasakyk, aprėk mane, kad aš būčiau stipri. Aš ne apie pavojus kalbu, man niekas negręsia... Tačiau, kai mudu persiskiriame, kiekvieną kartą galvoju — gal amžinai?

— Viskas dabar lyg ant sielių. Laivą paskandino . . . Bet laikomės . . . Ir išplauksime, Deniza. Pamatysi!

Jiedu persiskyrė dviejų tamsių, plačių ir tylių, kaip nakties upės, gatvių kampe. Mišo prie krūtinės turėjo gniūžtę atsišaukimų, du "L'Humanite," numerius. Ligi traukinio liko trys valandos. Jis nuėjo į stotį pėsčias. Užtemdytas Paryžius atrodė nesuprantamas, naujas miestas. Retkarčiais iš tamsos išnirdavo plikos medžių šakos. O namų nebuvo matyti, jie tik neaiškiai buvo jaučiami, kaip tolimi kalnai. Vaikiškas juokas, moters balsas: "Man nukrito pirštinaitė", autobuso pyptelėjimas, papiroso žiburiukas . . . Ir tamsa buvo melsva, drėgna, pilna neaiškaus miesto murmėjimo, panašaus į jūros mūšą.

Mišo galvojo apie Denizą, apie mėšlungišką ir skubotą persiskyrimą — abu bijojo išduoti savo skausmą. Ji sakė; "Aš įdėjau papirosus į kišenę . . ." Jis: "Uždenk kaklą, persišaldysi . . ." Kada jie dabar susitiks? Ir ar susitiks?

Plačios tamsios gatvės, upės.. Štai kažkas eina su žibintuvėliu. Silpna šviesa tamsoje atrodo ryški; ji nušviečia akmenis, tvorelę aplink medį, kojas. Nejaugi kažkada gatvėse degė šviesūs žiburiai? Bet šviesa išnyko, praeivis nusuko už kampo. Jeigu pavyktų išnešti meilę per tuos tamsius metus, kaip žibintuvėlio šviesą, kaip mažytį žiburėlį!. . .

10

Andre buvo nusiųstas į Puatje. Kiekvieną dieną šnekėjo, kad pulką gabensią į Mažino liniją; bet gandai nepasitvirtino. Praėjo keturi mėnesiai. Pulkininkas pasidarė saviškis markizės de Nior salione; persenęs Granmezonas svarstė su juo operacijas prie Baku, o vietos archeologai klausinėjo jį, ar negresia Puatje bombardavimai iš oro. Karininkai įsigijo meilužes. Kareiviai įsiskolino visiems smuklininkams, ištyrė visus viešuosius namus. Andre kiekvieną vakarą išbraukdavo kišeniniame kalendoriuje dar vieną dieną. Jo draugas Lorję sakydavo:

— Įdomu, pralošėme ar išlošėme mes dieną? . . .

Gyvenimas buvo monotoniškas, kaip kalėjime; marširuodavo, šlavinėdavo ilgą kiemą, valgydavo ropių sriubą; paskui dilbinėdavo po miestą, susipažindavo su pardavėjomis, kinuose žiūrėdavo senų filmų, gerdavo aperityvus; paskui sėdėdavo prie ketinės krosnelės riaugėdami ir šnirpštaudami, snausdavo. Andre stebėdavo veidus, kuriuose pamažu nyko įtempimas, rūpestis, klastingumas. Ir veidai primindavo peizažą. Andre galvojo apie žmogaus panašumą į žemę, apie ryšį tarp puodžiaus ir molio. Ir tokiomis minutėmis Andre norėdavo dirbti. Jis tyčiojosi iš savęs: "Paryžiuje nepiešiau, o čia pasiilgstu dažų . . ." Lorje tarė: "Po savaitės žygiuosime." Andre vaidendavosi didžiuliai dūmų kamuoliai, priešaušrio šaltis, vielos, mirtis, tuščia ir rūškana, kaip tos nepakenčiamos dienos, be saulės, bet akinančios, kada daiktai nustoja spalvos ir formos.

Andre lengvai suartėdavo su žmonėmis. Paryžiuje jis gyveno vienišas — tarp drobių, palėpėje. Čia jis pasijuto draugėje, klausėsi, pasakojo, juokėsi, juokavo. Ypač susidraugavo jis su Lorje. Tai buvo muzikantas iš Avinjono, grojęs kavinėje. Nerūpestingas, vaikiškas pietietis, jis dainuodavo: "Viskas puiku, ponia markize;" po valandėlės sakydavo: "Karas šimtui metų;" paskui juokdavosi: "Pulkininkas padovanojo dievo motinai vaškines rankas ir kojas — avansas, kad jo nesužeistų."

Bretonietis Ivas dūsavo: "Žemė čia gera! Ir ožkų daug. O pas mus nėra ožkų. Ir kas sugalvojo kariauti? . . ." Jis sustodavo prie kiekvieno medžio, lyg prie sutikto kaimyno. Andre su juo ilgai kalbėdavosi apie trąšas, miežius. Ivas kartais naktį žliumbdavo: ilgėdavos žmonos, vaikų, namų.

Nivelis anksčiau buvo didelės kavinės oficiantas. Du mėnesius jis išgulėjo ligoninėje tyrimui. Žmona atnešdavo jam jarmino. Niveliui pasakojo, kad nuo jeramino pradėsianti negaluoti širdis ir tuomet jį paleisią. Tačiau jeraminas apgavo . . . Nivelis karščiavosi: "Kuriam galui jie mane laiko? Aš uždirbdavau aštuoniasdešimt frankų į dieną. Padaugink iš trisdešimties. O dabar reikalai eina dar geriau. Man vakar sakė "Kafe de Paris" oficiantas, kad jis uždirbąs dukart daugiau negu anksčiau. Vadinas, padaugink du tūkstančius keturis šimtus iš dviejų. Aš suprantu, kad jiems nusispiaut į mane. Aš taip pat nusispiaučiau į juos, jei galėčiau . . .' O kiek tokių, kaip aš? Mažiausia trys milijonai. Vadinasi, padaugink keturis tūkstančius aštuonius šimtus iš trijų milijonų. — Jis išsitraukė apgraužtą pieštuką. — Bus keturiolika milijonų keturi šimtai tūkstančių. (Berods, šioje vietoje padaryta aritmetinė klaida — 4800 × 3.000.000 = 14.400.000.000 [keturiolika milijardų keturi šimtai milijonų]. Vert.). Padaugink iš dvylikos . . .

Buhalteris Labonas bijojo lėktuvų: "Kad nors paprastai nušautų. O tai iš viršaus . . ." Guodėsi tuo, kad žmona toli; neišeidavo iš viešųjų namų: "Vistiek užmuš, nors atsisveikindamas sužinosiu, kas yra laisvas gyvenimas."

O jaunutis, švelnios sielos Živeris rašė eiles apie gatvę ir pamišusį rylininką.

Visi tie žmonės gyveno drauge, kankinosi, girtuokliavo. Kas nors įbėgdavo: "rytoj pasijudinam! . . ." Kildavo sambrūzdis, rašydavo laiškus, glamonėdavo mergaites. Paskui pranešdavo: "netikras pavojus." Ir vėl Ivas dūsaudavo: "Kuriam galui? . . ."

Andre kartą pasakė Lorje:

— Ir nesitikėk suprasti! Viskas susijaukė. Kas su kuo? Atrodo, kad didžiausia spūstis, bet niekas nesijudina iš vietos. O klausytis, ką jie kalba? . . . Vistiek teisybės nepasakys. Sukčiauja, stengiasi vienas kitą apgauti. Įsivaizduok, kad aš ėmiau piešti. Dažų tūbelės. Paspausi cinoberį, ištrykšta juodi, paspausi baltą, o ten kraplakas. Ne, geriau negalvoti!

Kai radijas po linksmos muzikos imdavo kalbėti, jį išjungdavo; įkyrėjo klausytis, kad Daladje ginąs kultūrą, kad fronte neįvykę nieko esminio ir kad vokiečiai paskandinę dar septyniolika tūkstančių tonų.

Miestas pamiršo karą. Gyvenimas, kelioms savaitėms sudrumstas mobilizacijos, vėl grįžo į vagą. Kirpėjas Šardone loterijoje išlošė du šimtus tūkstančių. Išėjo eilinis archeologijos žurnalo numeris, skirtas iškasenoms Afganistane. Markizė de Nior skundėsi, kad viskas pabrango; jai teko atleisti sodininką — sodą prižiūrėsiąs šoferis. Sodininkas pavogė markizei laikrodį ir sidabrinių indų. Jį suėmė pasimatymų namuose. Vietos laikraščiai šiai bylai skyrė daugiau dėmesio, kaip jūros kautynėms prie Urugvajaus krantų. Didelėje aikštėje įsikūrė cirkas. Trys užguiti leopardai šokinėjo nuo kėdės ant kėdės.

(Bus daugiau)

Apie B. Dauguviečio "Naują Vagą" arba "Pergalę"

(Pabaiga)

Tuo tarpu ateina tarybinė santvarka, jis stoja dirtbi kooperatyvo vedėju, apsivagia, kooperatyvą sudegina ir pats pasislepia. Užtat okupantams įsiveržus į Lietuvą, jis atsigauna. Jis pradeda su hitlerininkais statyti "naują tvarką." Suorganizavęs tokių kaip jis pats niekšų ir galvažudžių gaują, jis plėšikauja, nesidrovėdamas net savo tikrą brolį pardūoti savo šeiminikams.

Leonas yra komjaunuolis, aktyviai dalyvauja tarybinės santvarkos statyboje. Vokiečiams okupavus jo tėvynę, jis nedelsdamas stoja į partizanų būrį. Jis gyvena viena mintimi, vienu troškimu — Tėvynės ir liaudies laisve. Jis trokšta pergalės ir jai pasiekti paaukoja net savo gyvybę.

Sugretinus tuodu Roko Urniežo sūnu, nenoromis kyla klausimas, kodėl gi jie tokie skirtingi? Kodėl Leonas taurus ir drąsus, o Benis niekšas ir bailys? Argi jie skirtingomis sąlygomis augo? Argi juos nevienodai auklėjo tėvai? "Naujoj Vagoj" atsakymo į tuos klausimus nėra.

Rokas apgyvendina savo troboje du naujakuriu: Gaputį, buvusį Jakubausko berną, ir Vozbutą, kilusį iš valstiečių, bet visą gyvenimą dirbusį mieste. Nuosekliausiai parodytas Gaputis. 42 savo gyvenimo metus jis traukė buožių jungą, svajodamas apie savo ūkį. Tarybų valdžia davė jam žemės, miško medžiagos pastatams. Pradžioje jis nesupranta tarybinės santvarkos esmės, bet instinktyviai jaučia, kad tai jo santvarka, jo valdžia. Per visą veikalą jo klasinis sąmoningumas tolydžio auga. Jeigu pradžioje tarybinę žemės reformą jis laikė tik teisingumo aktu, bet dar nesuprato, kad tai yra dirbančiųjų laimėjimo pasekmė, tai okupacijos metu jis pradeda suprasti, jog tam laimėjimui grąžinti ir išsaugoti reikalinga kova, ir jis pagal savo jėgas įsijungia jon. O veikalo pabaigoje, sudėjęs ant tos kovos aukuro savo dukters Brigitos gyvybę, jis pamato, kad jėga — kolektyve, kad laimė — darbe visos liaudies labui. Jis sako Rokui: "Nors Brigita mano duktė, o Leonas tavo sūnus, bet pasakysiu, kad daug dar Lietuvoj liko Brigitų ir Leonų. Jiems padėsime, jiems parodysime, ką patys mokame. Aš savo prastu protu taip sprendžiu: ne vien tik jauna obelaite, savo rankomis pasodinta, mes gėrėtis turime: mes turime susižavėti kiekvienu jaunu medeliu!"

Vozbuta autorius pavaizdavo neteisingai, kažkokį dvilypį. Nuo pirmos vokiečių okupacijos dienos jis kovoja, vadovauja partizanų būriui. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad jis yra sąmoningas tarybinis žmogus, bet prisiminus jo svajones apie nuosavą ūkį, apie gamtos grožį, pagimdžiusį jame veržimąsi prie žemės, darosi neaišku, koks vis dėlto yra jo tikras veidas? Ar jis tikras tarybinis piliėtis, kada sako: "Visai teisingai: į visą žemę, kaip į savo reikia žiūrėti. Svetimos žemės nėra! Visa žemė — mūsų žemė!", ar jis tik žmogus smulkiais nuosavybiniais instinktais, kada sako: "Keistas dalykas ta žemė: mieste per visą laiką negalėjau jos užmiršti. Taip ir traukia . . . dirbu sau depo ar prie statybos ir vis galvoju, ir vis negaliu jos užmiršti"? Iš Vozbuto žodžių atrodo, kad jis supranta, jog tarybinė santvarka yra jo santvarka, bet iš jo darbų nesimato, kad jis dalyvautų jos statyme, bent iki vokiečių okupacijos. Jis supranta, kad tokie žmonės, kaip Jakubauskas, Benis, Palmyra yra jo klasiniai priešai, bet jis su jais nekovoja. Antra vertus, Vozbuto klasiniai priešai "Naujoj Vagoj" taip pat nekovoja, jie tik kartais murma, reikšdami savo nepasitenkinimą tarybine santvarka. Tai yra neteisinga. Istorija ir gyvenimas mums rodo, kad išnaudotojų klasės, kad ir nugalėtos, ginklo ilgai dar nepadeda, jos atkakliai kovoja už savo "prarastąjį rojų." Ir "Naujoje Vagoje" iš kai kurių veikėjų žodžių galima spėlioti, kad ta kova vyksta, tiktai autorius kažkodėl nerado reikalinga paryškinti ją, demaskuoti iki galo Benių ir Jakubauskų niekšingus būdus. Net tokį įvykį, kaip kooperatyvo apvogimas ir padegimas, ką Benis padarė ne vien tik pralobti norėdamas, bet ir vykdydamas kažkokios nelegalios diversantų ir liaudies priešų organizacijos uždavinį, autorius neišnaudoja tebevykstančiai klasinei kovai paryškinti. Ir Jakubausko, ir Benio, ir jo žmonos Palmyros charakteriai pavaizduoti neteisingai. Autorius pašalino iš jų svarbiausią bruožą — klasinį sąmoningumą, skatinantį tuos žmones kovoti prieš tarybinę santvarką, atėmusią iš jų galimybes gyventi svetimu darbu. Ir ypatingai tai liečia Palmyrą, kuri parodyta tiktai tuščia ir kvaila miesčione, sergančia "poniška liga." Ne be reikalo Benis ją palieka tėviškėje šnipinėti, kai jis pats po kooperatyvo padegimo sprunka. Jis žino, kad jo žmona gyvena ne vien tik savo kvailomis užgaidomis, jis žino, kad ji taip pat yra aktyvi kapitalistinės klasės kovotoja.

Mažiausiai vykęs yra Brigitos charakteris. Tai net ne charakteris, o tiktai prieštaravimų schema. Pradžioje tai tik nesuprantamai svajojanti mergina, labai primenanti miesčionišką gimnazistę, kuri vėliau nežinia kodėl tapo partizanų ryšininke, nors jai nelabai aiškūs yra jų kovos tikslai.

Nemaža "Naujos Vagos" yda yra veiksmo vientisumo stoka. Beveik visi septyni paveikslai tarp savęs tesurišti veikiančiais asmenimis.

Tokia yra "Nauja Vaga" tarybinėje lietuviškoje dramaturgijoje. Ji negili ir kreiva, nes padaryta netvirta ranka. Ji neatskleidžia svarbiausio: kokį perversmą padarė žmonių sąmonėje tarybų valdžios atėjimas, neparodo iki galo naujo žmogaus gimimo. Bet "Naujos Vagos" teigiama pusė yra ta ,kad ji statosi sau tokį uždavinį ir teikia viltį, kad sekanti vaga mūsų dramaturgijoje bus gilesnė ir tiesesnė, tokia, koks iš tikrųjų yra tarybinis gyvenimas.

T. Gražulis.

Washington. — Bent 7 demokratai kongresmanai smerkė Trumaną už specialės Kongresos sesijos šaukimą.

Mahanoy City, Pa.

25 dieną liepos įvyks piknikas pas St. Kuzmicką sode. Rengia Shenandoah ir Mahanoy City progresyvės draugijos. Nauda pikniko yra skiriama dėl Wallace for President Komiteto. Piknikas prasidės nuo pietų ir tęsis iki laikas pavelys. Vieta jau yra visiems gerai žinoma.

Gerbiami draugai ir draugės, mes, rengėjai šio pikniko, prašome publikos lankyti pikniką, nes yra gana svarbus —kaip šiam laike, taip ir mūsų ateities klausimo išrišime.

Busas išeis iš Shenandoah nuo Fergosen Hotelio, kaip 2 val. po pietų. Kelionė į abu šonu tik 50 centų. Kurie turi savo karus, prašomi pasiimti po draugą ar draugę su savim.

Kviečia visus
Rengimo Komisija.

Detroit. — Didžiausias CIO unijos lokalas Fordo fabrike nubalsavo streikuot dėl didesnio algos pakėlimo, negu Fordas siūlė.

Washington. — Amerikiečiai 1946 m. bendrai pragėrė pusketvirto nuošimčio savo uždarbio.

Dienraščio Laisvės

PIKNIKAI

SHENANDOAH, PA., RUGP. 1 AUG.
Fire Co. Grove, Brandonville, Pa.

PHILADELPHIA, PA., RUGS. 5 SEPT.
CRESCENT PICNIC GROUNDS
56 Cornell Avenue Gloucester Heights, N. J.

WATERBURY, CONN., Rugs. 5 Sept.
Lietuvių Parke, Chestnut Hill Rd.
(Už Lakewood Ežero)

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

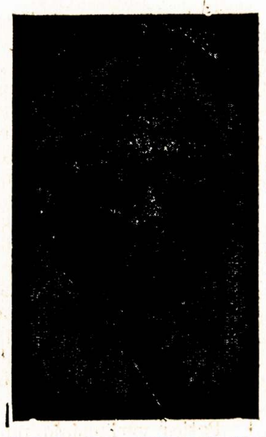

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu, ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

SHENANDOAH, PA.
Visos mainų apylinkės
PIKNIKAS
Rengia Šenadorio lietuvių organizacijos paramai
DIENRAŠČIO LAISVĖS
ĮVYKS SEKMADIENĮ
Rugpjūčio 1 Aug.
FIRE CO. GROVE,
Brandonville, Pa.

Iš anksto rengkitės dalyvauti šiame piknike. Pasilinksminkite patys ir paremkite dienraštį Laisvę. Bus muzika šokiams ir bus gerų užkandžių ir gėrimų.

IDEALIŠKA VIETA VAKACIJOMS

Geram poilsiui praleiskite savo vakacijas ant moderniškos farmos, su visais patogumais, aukštai ant kalno, 2½ valandų iš New York miesto.

KAINA $35 Į SAVAITĘ

Puikiausias valgis, didelis, oringas kambarys, arti maudynių.

Mrs. Nellie Dauenhauer
R.F.D. 1, Box 325, Stone Ridge, N. Y.
Telefonas High Falls 3185

Kelrodis: Short line bus iš Dixie Hotel, 8th Ave. ir W. 42nd St. Išlipkite Rosendale. Arba imkite laivą nuo W. 42nd St. ir išlipkite Kingston Point.

CHICAGOS ŽINIOS

PROGRESYVĖ PARTIJA

Illinois Progresyvė Partija tveria istoriją, nominuojant į valstijos ir apskrities urėdų vietas tokius žymius piliečius negrus, kaip Rebecca Stiles Taylor, "Chicago Defender" redaktorę ir kolumnistę, ir Earl B. Dickerson, pasižymėjusį teisių žinovą - advokatą.

Earl Dickerson kandidatas į kongresmaną iš pirmo kongresinio distrikto, o Rebecca Stiles Taylor, kandidatė į valstijos sekretorius, yra du iš 9-nių negrų kandidatų Illinois Progresyvės Partijos sąraše, kuriai vadovauja šalies plotmėje Henry Wallace ir Glen Taylor.

Kandidatu į Miesto Teisėjus yra Ulysses S. Keys, paskilbęs taipgi teisių žinovas, veteranas ir buvęs narys legalio štabo prie OPA.

Naujos partijos sąraše yra keturi negrai į valstijos seimo reprezentantus: Oscar C. Brown Jr., žinių komentatorius, kuris kandidatuoja nuo Pirmo Senatorinio Distrikto; Milas Stephens, Sr., Amerikos Legijono narys ir biznierius, Trečio Senatorinio Distrikto; Sidney A. Jones Jr., paskilbęs advokatas, Penkto Senatorinio Distrikto; ir Albert Janney, AFL narys, 17-to Senatorinio Distrikto.

Dr. Clifford Doyle, gydytojas iš Provident Ligoninės štabo, yra Progresyvės Partijos kandidatas į apskrities daktaro (coroner) urėdą, ir Sam Parks, prezidentas Wilson lokalo, United Packinghouse Workers of America, CIO, kandidatuoja į Cook apskrities Sanitarinio Distrikto Trustistą.

★ ★ ★

Rendauninkai Panikoje

Liepos mėnuo, kuris chicagiečius spaudžia su karščiu ir plačiai aptrankė su perkūnu, taipgi skandina baimėje evikcijomis. Liepos 1 d. buvo 570 evikcijų, tokio rekordo nėra buvę.

"Chicago Star" žiniomis, miesto teismai nuo liepos 1-mos kasdien turėjo ant rankų po virš 300 evikcijų.

Didžiausias antplūdis evikcijų reiškiasi South Side negrais apgyventoje apylinkėje. Tūkstančiams šeimų ir 7,000 asmenų gręsia greitu laiku gatvė.

Su plėtimusi evikcijų lygiagrečiai kyla rendos, nes išmetus senus rendauninkus naujiems keliamos be mieros. Nekuriuose atsitikimuose pakeliamos rendos nuo 200 iki 500 nuošimčių naujiems rendauninkams.

1948 m. išleistu rendų aktu, savininkas gali rendauninką išmesti, remdamasis, kad jam pačiam reikia kambarių arba jo šeimos artimiems giminėms. Arba jei savininkas užsimano namą pertaisyti ir pagaliaus atsisako jį renduoti.

1948 m. Rendų Aktas nuėmė kontrolę nuo viešbučių.

Progresyvė Partija veda kovą ir gelbsti rendauninkams, kuriems gręsia evikcijos. Teikia legalius patarimus. Reikale reikia šaukti: Randolph 9270.

★ ★ ★

Žymiai Daugėja Piktadarystės

Pagal policijos mėnesinį raportą iš piktadarysčių skyriaus, birželio mėnesį Chicagoje žymiai padaugėjo piktadarysčių skaičius, negu buvo gegužės mėnesy.

Raporto santraukoje pažymi 4,881 piktadarystę, papildytą birželio mėn., gegužės mėn. 3,736. Prasižengimai pakilo 25% tik per vieną mėnesį; palyginus su pernai birželio mėn., tai pakilo 51 nuoš.

Veik padvigubėjo užpuldinėjimai ant moterų. Gegužės mėn. buvo 30 užpuolimų ant moterų, birželio mėn.—57; vagystės padaugėjo nuo 1,-215 iki 1,824; užpuolimai nuo 201 iki 248; plėšikavimai nuo 937 iki 1,044.

Išaiškintų piktadarysčių skaičius mažas; apiplėšimų išaiškinta 30%; užpuolimų apie tiek pat; vagysčių dar mažiau.

Sulyg priedo prie raporto, tai patyrę automobilių vagys daugiausia vagia svečių iš kitų valstijų atvykusių automobilius.

★ ★ ★

Maskuoti Banditai Apiplėšė Garažą

Per virš tris valandas ketvirtadienio naktį penki maskuoti banditai laikė kidnapinę sargą Uptown Chevrolet Sales and Service garažo, 4851 Broadway, kol jie sudaužė saugią spintą. Paėmę $1,400 pinigais ir $4,000 čekiais pabėgo.

James Sanders, sargas, sakė, kad banditai įsigavo į garažą per smaluotą audeklą, kuris dengė užpakalinę sieną, kuri yra perbudavojama.

★ ★ ★

Nori $100,000 Ieškinio Iš Gaso Kompanijos

Matthew Muradian, 1520 N. Rockwell st., buvo sužeistas pereito sausio 15-tą gazo eksplozijoj, Provus Furniture Co., 619 N. La Salle st. Jis užvedė bylą Aukštėsniam Teisme reikalaudamas $100,000 atlyginimo iš Peoples Gas Light and Coke Co. Skunde sakoma, kad Muradian'o žaizdos iki šiol neleido jam eiti savo pareigų ir kompanija yra kalta neatsargiam sudėjime ir sutaisyme gasinių dūdų budinke.

★ ★ ★

Kelia Fėrus ir Mažina Darbus

Chicagos Tranzito Tarybos pranešimu, 50 darbininkų paleista nuo darbo ir apie tiek pat laukia tokis pat likimas. Pamainymas gatvekarių busais esą ta priežastimi.

Paleistieji darbininkai buvę atsarginiai prie taisymo gatvekarių bėgių. Aišku, kad daugelis gatvekarių bus pakeista busais. Busų operavimas nereikalauja konduktoriaus, nes vairuotojas atlieka abiejų darbus: vairuoja busą ir kolektuoja fėrus.

Pravedus daugiau pagerinimų ir išmainius gatvekarius busais, atsiras ir daugiau atsarginių darbininkų, kuriuos CTT atleidinės. Važiuotės fėrus kelia, o darbus mažina.

Greitai pakeis gatvekarius 14-tos, 16-tos ir 18-tos linijos busais. Toliau bus keičiama ir daugiau.

SKAITYTOJŲ BALSAI

Vietoje Žengti Pirmyn, Tai Atgal

Mes dažnai pasivadiname pirmeiviais, progresyviais, pažangiaisiais žmonėmis. Bet kai kada tų "pažangiųjų" negalima suprasti, kur jie žengia, kaip jie "progresuoja." Kai kurie tiek "nuprogresavo," kad iš jų visuomenei beliko tiek naudos, kiek iš seno kučpiaus bezmėno.

Yra žmonių, kurie priklauso prie pažangių organizacijų per metų eiles. Bet jie priklauso tik ant popierio—užsimoka narines duokles, bet į susirinkimus labai retai ateina. Visą savo laiką atiduoda tik savo asmens reikalams. Jeigu reikalingą patarnauti organizacijai, tai be atlygini mo jų negalima gauti. Sako: "Aš nedraskysiu veltui savo mašinos ir neturiu laiko." Gi laiko turi daugiau, negu reikia. Tokių rasime daugelyje lietuvių kolonijų.

Tūli nei jaunose dienose neprisidėjo prie visuomeninio darbo, kuris kartu yra ir už jų reikalus, neigi nori padėti dabar. Tūli neprisideda nei finansiniai prie budavojimo kultūrinio darbo. Tūli įsivaizdina, kad jie yra labai turtingi ir sėdi ant pasaulio viršaus. Gerai, kad turi turto; bet blogai, kad kultūriniai atsilikę.

Blogai yra ir su tais, kurie nesistengia lavintis, patirti, kaip dalykai yra, bet dažnai kartoja senas pasakas, kurias senovėje pleido nekultūriški žmonės. Laikas bėga, viskas greitai keičiasi, reikia nuo tų senų pasakų atsisakyti.

Tūli vėl mano, kad jie viską žino ir viską supranta; bet pasikalbėk gilesniais klausimais, tai tuojau patirsi, kad toliau nemato, kaip savo nosis. Gi dabartiniu laiku vyksta labai svarbūs įvykiai ekonominiais ir politiniais klausimais, kuriuos reikia sekti spaudoje. Reikia būti susirinkimuose, dalyvauti diskusijose, dažniau vienas su kitu pasikalbėti apie svarbius dienos klausimus. Tik taip galima permatyti, kas dabar pasaulyj dedasi. Reikia kuo daugiau rūpintis visuomeniniais klausimais, nuo kurių mūsų visų gerbūvis ir gyvenimas priklauso, o mažiausiai rūpintis kitų asmeniniais reikalais.

Pasikalbėjimas rimtas, gražus visuomet turi didelę vertę, bet bandymas iškelti save virš visų kitų, tai nevykęs elgesys. Na, bet sena patarlė sako: "Neišmokyti karvę į medį lipti, o aviną loti."

Tie, kurie jauni būdami atidavė savo laiką ir energiją veiklai, visuomeniniam darbui, tie ir viduramžiais ir dar senesniais būdami vis veikia, vis randa naudingo visuomenei darbo. Gi tie, kurie jaunesni neveikė, tai juos dar sunkiau prie naudingo darbo pritraukti, kada pasidarė senesni. Bet tūli iš jų moka girtis savo "dideliais nuveiktais darbais." Niekuomet neverta pačiam kabintis medalius ant savęs: jeigu būsi vertas, tai kiti juos užkabins.

Tie, kurie dirbo ir dirba visuomenei naudingą darbą, kartu ir lietuvių tautai, tie pasiliks gražioje liaudies atmintyje. O tie, kurie tik patys įsivaizdina savo "didelius darbus," kurie ant "aukso arklio joja," nesusilauks visuomenės pagarbos. Tas tinka kaip vyrams, taip ir moterims.

Kiekvieno pažangaus, susipratusio žmogaus pareiga rūpintis veltui neleisti laiko, jį reikia naudingai sunaudoti. Ypatingai negražu, jeigu tas laikas praleidžiamas kitų apkalbėjimui. Gaila, kad tūli nedaro nei žingsnio pirmyn, bet tik atgal. O galėtų save sutvarkyti, būti naudingesniais sau ir visuomenei. Kiekvieno darbas, energija yra labai reikalinga, kad taip įdūkusiai siaučia reakcija, puola liaudies demokratines teises.

Bemokslė.

Worcester, Mass.

Iš Moterų Darbuotės

Šis yra vakacijų laikotarpis ir visi stengiasi tuomi pasinaudoti. Bet mūsų aldietėms moterims vis nelieka laiko poilsiui, nes jų išdirbta tradicija atsilieptsu darbu, su parama į kiekvieną dienos iškeltą svarbų klausimą palaiko jas prie pareigų.

Per pastarus kelis mėnesius moterys daug gražaus darbo atliko bendrai pažangios partijos reikalams. Joms už tai pilnai priklauso širdingas padėkos žodis.

Ačiu visoms už aukas ir gražų pasidarbavimą Laisvės piknike liepos 4-tą.

Laukiame Menininkų Mokyklos

Draugėms worcesteriėtėms taipgi teks sunkokai padirbėti laike menininkų mokyklos vykimo Olympia Parke, rugpiūčio mėnesį. Bet jos yra pilnai tam pasiruošusios ir gražiai atliks savo pareigas. Atvykę meno mėgėjai į Worcesterį dviejų savaičių kursams - studijoms bus širdingai sutikti, svetingai pamylėti, prižiūrėti.

Vykstame į Pajūrį

Sekmadienį, liepos 25-tą, LLD moterų kuopa organizuoja išvažiavimą į pajūrį. Norinti važiuoti, prašomi užsiregistruoti pas M. Navikienę ir M. Kižienę. Busas išeis lygiai 8-tą valandą ryto, nuo 29 Endicott St.

Aldietė.

PRANEŠIMAI

PHILADELPHIA, PA.

Liepos 21 d., 8 v. v. Liaudies Salėje, 735 Fairmount Ave. įvyks Trečios Partijos Klubo už Wallace paskutinis susirinkimas prieš nacionalę konvenciją. Tad visos progresyviškos organizacijos dalyvaukite tame susirinkime. Bus apkalbėtas finansinis klausimas dėlei Wallace išrinkimo kampanijos, membership knygutės turi būt sugrąžintos, kad galėtume praneši konvencijoje kiek narių turime ir kiek galėsime finansiškai paremti. Beje, prakalbos ir vakarienė, kur buvo paskelbta nejvyks, atšaukėm. — M. F. Trakimas, sekr. (169-170)

ELIZABETH, N. J.

Metinis piknikas, LDS kuopų naudai. Piknikas rengiamas iniciatyva LDS 3-čios Apskrities, New Yorko ir New Jersey valstijų. Įvyks 25 d. liepos. Lietuvių Parke, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Trečios Apskr. kuopos neturėtų praleisti šios progos, kadangi kuopų naudai šis piknikas ruošiamas, bus vienas iš didžiausių. Piknike bus valco ir polkos šokimo kontestas, geriausi šokikai gaus dovanas. Taipgi bus ir kitokių įvairumų. Turėsime gerų užkandžių, lietuviškos dešros kvepės visame Lindene. Bus ir įsigėrimų. Kviečiame visus — jaunus ir senus. — Kom. (170-171)

MONTELLO, MASS.

Pasikalbėjus su nekuriais vietiniais veikėjais, nutarėm suruošti draugišką vakarą, darbininkiško judėjimo reikalais, kap tai prisirengimas prie piknikų, Laisvės popierio fondas ir kiti reikalai. Prie to, turėsime draugišką parę, įvyks liepos 24 d., Lietuvių Taut. Namo Parke, 7 val. vak. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. Įžangos nebus. Ant rytojaus, toj pačioj vietoj, So. Bostono LLD 2 kp. rengia pikniką. — G. Shimaitis. (170-171)

So. Boston, Mass.

LDS 62 kuopa rengia pikinką, sekmadienį, 25 d. liepos. Piknikas įvyks Lietuvių Tautiškame Parke, Montello.

Iš So. Bostono išeis busas nuo 318 Broadway. Prašomi visi nariai ir simpatikai dalyvauti šiame piknike.

Komisija.

Panevėžio Apskritis 1948 m.

PANEVĖŽYS. — Įvyko Panevėžio miesto darbo žmonių deputatų Tarybos antroji sesija. Sesija svarstė ir patvirtino vietinio ūkio atkūrimo ir išvystymo planą ir apskritics biudžetą 1948 metams.

Pagal sesijos priimtą planą bendra vietinės pramonės produkcija sudarys šiemet 3.079 tūkstančius rublių. Pramoninės produkcijos išleidimas, palyginti su praėjusiais metais, padidės 38 proc.

1,200 hektarų padidėjo grūdinių ir technikinių kultūrų pasėlių plotai, bulvių ir daržovių plotai. Ryškiai išaugo gyvulių skaičius.

Dideli asignavimai kultūriniams švietimo darbams leis naujai pastatyti du kultūros namus, valsčių centruose, padidinti klubų-skaityklų skaičių valsčių centruose iki 10, apylinkės—iki 94.

Sėkančiais mokslo metais metais naujai atidaromos 6 pradinės mokyklos. Iš viso jų apskrityje bus 98.

Didėja asignavimai komunaliniam ūkiui atstatyti. Iki metų pabaigos bus perduota eksploatacijon 410 kv. metrų gyvenamojo ploto.

Plečiamas medicininių įstaigų tinklas apskrityje.

Didelio medžio lapai per vieną karštą vasaros dieną gali išgarinti iki 50 statinių vandens.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau pusbrolių, Jono ir Antano Urbonų. Iš Lietuvos paeina nuo Šutronių kaimo, Leipalingio parapijos, Seinų apskr. Apie 25 m. gyveno Detroit, Mich. ir dirbo pas Fordą. Prašau rašyti sekamu antrašu: Politas Kuliackas, 255 Main St., Gardner, Mass.

RONKONKOMA 8634

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.

PIETŪS 60c.	VAKARIENĖ 85c
Iš 5-ių patrovų	Iš 7-ių patrovų

VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota; pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite.
Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)
Atsitikime yarduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir t.t., telefonuokite
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.
Du kambariai šermenim, dideli puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.
Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Liūdnoje valandoje simpatiškai ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.
Moderniškai Įrengtos Koplyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. MArket 2-5172

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

DĖL LEIDŽIAMO ŽODYNO
Dienraštis Laisvė išleis labai reikalingą žodyną, kuris turės virš 25,000 žodžių.
Vadinsis:
Angliškai - Lietuviškas ŽODYNAS
English-Lithuanian DICTIONARY
Šis žodynas greit bus pradėtas spausdinti ir jis bus gatavas į pabaigą šių metų.
Žodyno Kaina $4.00
Iš anksto užsisakantiems $3.00
Kurie esate užsisakę šį žodyną ir užsimokėję po $3. būkite kantrūs, palaukite dar keletą mėnesių ir gausite žodyną.
Kurie dar nesate užsisakę, užsisakykite tuojau. Pasinaudokite nuolaida kainoje.
Siųsdami užsakymus ir pinigus už žodyną, adresuokite:
LAISVĖ
427 Lorimer Street
Brooklyn, N. Y.

VAKACIJOS
Treasure Island Lodge
305 East 17th Avenue
N. Wildwood, N. J.
ANNA SAKALAUSKAS
(prop.)
Kambariai ir apartmentai su privatinėmis maudynėmis. Innersprings matresai. Šiltas ir šaltas vanduo. Dienom, savaitėm ar mėnesiui.
Šaukite Wildwood 2-2652 arba rašykite dėl kainų.

BAR & GRILL
LIETUVIŠKA ALUDĖ
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS
Kanados Black Horse Ale
Joseph Zeidat, Jr.
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Vincas Kyietkus ir Anna Givis
Savininkai
Kas nori gražiaai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Krautuvių Unija Smerkia Mėtymą Iš Darbo

CIO Department Store Employes Lokalo 1250-to viršininkas George Meisler pareiškė, jog Brooklyno Oppenheim Collins departmentinės krautuvės savininkai paneigė savo su unija sutartį išmetimu iš darbo šapos pirmininkės Barbaros Harrigan.

Harriganiūtė, sako unijos viršininko pareiškimas, "buvo išmesta iš darbo už dalinimą lapelių publikai savo pietų laiku, darbo pertraukoje." Jinai buvo išdirbusi firmai septynis ir pusę metų.

Darbiečiai Sukraustė Į Butą Namo Vedėją

Amerikos Darbo Partijos nariai praėjusį sekmadienį sukraustė atgal į butą išmestą apartmentinio namo prižiūrėtoją John Wancą, 124 Forsythe St., New Yorke.

Wanca, tėvas dviejų mažamečių vaikų, su žmona prižiūrėjo tą namą per 7 metus. Praėjusį šeštadienį savininkas pasišaukė miesto maršalą ir išmetė šeimą iš buto už tai, kad jis atsisakė persekioti nuomininkus, kaulyti iš jų savininkui kelti nuomas.

Darbiečiai kaimynai patikrino visą dalyko eigą. Jie suradę, kad miesto maršalas šeimą iškraustęs iš buto be teismo įsako. Tad jie susiėjo ir sukraustė šeimos rakandus atgal į butą ir padės šeimai kovoti už teisę pasilikti darbe ir bute.

PAŠOVĖ 4 ASMENIS

Ant 98-tos gatvės ir Rockaway Beach bulvaro tūlas Joseph Kuhn pagriebė policininko pistoletą ir pradėjo į visas puses šaudyti. Jis lengvai sužeidė patį policininką ir dar tris asmenis. Suimtas Kuhn sakė, kad jis turėjo kivirčą su savo žmona ir buvo "susijaudinęs."

Nuomininkai Šaukia Konferenciją

New Yorko Nuomininkų Taryba šaukia konferenciją Washingtone ateinantį antradienį, liepos 27-tą. Jos tikslas: suplanuoti, mobilizuoti masių veiklą už kainų kontrolę, už priėmimą namų statybai įstatymų ir už tampresnius nuomoms kontroliuoti įstatymus.

Konferencijos šaukimą paskelbė Paul L. Ross, buvęs miestavas nuomoms nuostatų komisionierius, dabartinis Nuomininkų Tarybos viršininkas.

Brooklyne areštuoti du sunkvežimių vairuotojai, kaltinami vogčiojime mėsos nuo savo samdytojo, mėsą parduodant kitiems bučeriams savo asmeniniam pelnui. Areštavo ir mėsą priėmusį bučerį.

Teisėjas John A. Dwyer nubaudė 20 asmenų po $5 už vaikščiojimą Rockaway pajūryje su per mažai drabužių.

Civilių Teisių Kongresas Ves Miltono Bylą

Praėjusį trečiadienį Brooklyne (Williamsburge) mirtinai pašautojo Willie Milton'o šeima ir kaimynai darbuojasi už teismą ir bausmę jo nušovėjui policistui Kilcommons. Taipgi kovos už išteisinimą nušautojo asmens brolio ir už mirusiojo gerą vardą.

Kaip pasakoja mačiusieji visą dalyką kaimynai, Miltonas tapo pašautas ant savo namų laiptų, kur jį atsivijo policija iš aludės nuo Grand ir Havemeyer Sts. dėl įvykusio aludėje barnio.

Miltonas, kaip pasakoja kaimynai ir namiškiai, su broliu ir dviemis draugais buvę užėję įsigerti po stiklą alaus. Dviem iš jų užsisakius po antrą stiklą, norėdamas išsibodėti, nenorėdamas, kad negrai užeidinėtų, bartenderis pradėjęs juos raginti skubėti išgerti ir išeiti. Aprėktieji pasijuto įžeistais, protestavo. Sekė ataka, policija. Matydami, kad viskas prieš juos užsukta, vyrai leidosi namo ir ten vienas tapo nušautas, o kitas areštuotas.

Pašautasis Miltonas už kelių valandų mirė Greenpoint ligoninėje, neprileistas net pasimatyti su žmona. O jo brolį sulaikė po $1,000 kaucijos, kaltindami atakoje, nors broliai nei vienas neturėjo net paprasto peilio. Policija ir daktarai pripažino, kad jiedu nebuvo nei girti.

Kaimynai sako, jog Miltonas nebuvo muštukas. Kad nebuvo tikslo ir, kaipo beginkliui, nebuvo nei prasmės pradėti muštynes — jų nepradėjo. Jie mano, jog visas tas negražus beginklio žmogaus nušovimo incidentas yra pasėka policijos viršininko Wallander'io nuostatų žiauriai apsieiti su negrais.

Miltonas gyveno 258 S. 1st St. su žmona ir mokyklą lankančiu sūneliu. Jis, kaipo komunistas, pernai daug prisidėjęs prie laimėjimo nuomų streiko gretimuose namuose, 262 262 S. 1st St.

Iš Kriaučiškos Lietuviškos Politikos

Kriaučiai jau baigė šių metų vakacijas ir šią savaitę grįžo prie savo užsiėmimo. Bet laike vakacijų teko susieiti su kriaučiais ir persimesti po žodį kitą apie praėjusius delegato rinkimus. Iš pasikalbėjimų pasirodo, kad kriaučiai pasitenkinę nauju delegatu.

Kriaučiai argumentuoja taip, kad delegatas darbų nei padaugins, ne pamažins. Bet Kundrotas yra patyręs tame amate, mylintis teisybę ir nėra užsispyrėlis, todėl kriaučiai ir jaučiasi gerai padarę jį išrinkdami.

O apie Milą, sako jie, nercikia daug nei kalbėti, ba Milas būtų ėjęs senojo delegato pėdomis, o mes tas jo pėdas gerai žinome ir jos mums labai įkarto. Taigi, kaip matome, gaila tų žmonių, kurie seka paskui vėjų blaškomus asmenis, klauso jų, nežinodami, kur juos pačius tie vėjai nublokš.

Kriaučiai vis dar prisimena, kokią biaurią politiką vartojo pirmininkų rinkimų laiku. Paskyrė maršalkas (balsų skaitytojus) tiktai Milo šalininkus. Matyt, buvo manyta balsų sukimu išrinkti Milą. Bet kai susirinkime buvo padaryta pastaba, kad nėra teisėta skirti iš vienos pusės balsų skaitytojus, tai pirmininkas griausmingu balsu užrėkė:—Tu man nepasakysi, aš skiriu balsų skaitytojus.

Ta pati taktika pasikartoja renkant pikniko darbininkus. Pasako,—mums reikia septynių darbininkų ir sau pasiskiria Petrą, Antaną, Baltrų ir visus septynis. Kada ir vėl susirinkime iš narių kilo protestas, reikalavimas, kad nariai paduotų ir išrinktų darbininkus, ir vėl tas griausmo balsas tą patį pirmiau minėtą diktavimą kartoja. Tai, kaip pasirodo, nėra buvę biauresnių diktatorių šiame griešname pasaulyje. O juk tie žmonės visus vadina diktatoriais patys jais būdami.

Dar vienas man nesuprantamas dalykas, kuris kilo per rinkimus.

Kada nariai nesutiko su pirmininko paskirtais balsų skaitytojais, tai į balsų skaitytojus tapo paduotas ir priimtas Čalis Čerka. Bet kada ėjo rinkimas pirmininko pagelbininko (vice-pirmininko), tai pirmininkas jo kandidatūros nebepriima ir sako — jo rekordas blogas.

To negaliu suprasti. Tas žmogus iki pereitų metų buvo pildančios tarybos nariu ir Joint Board'o nariu ir nieko nebuvo girdėti, lokalo susirinkimuose nebuvo pranešta, kad Čerka būtų kuo nors prasikaltęs. Nebuvo pranešta nei to, kad Č. Čerka jau būtų prasikaltęs per paskiausius šešis mėnesius. Jeigu jau kaltino, man atrodo, pirmininkas turėjo pasakyti ir kokia yra jo kaltė. Arba Č. Čerka, jeigu jis jaučiasi esąs nieku nekaltu, turėtų pareikalauti, kad pirmininkas jo be reikalo nešmeižtų. Tokiame skaitlingame susirinkime taip apkaltintą asmenį palikti nepasakius kaltės yra biauru. Amerikoje net vagies negalima vadinti vagimi, kol teisėjas jo neapkaltino arba jis pats neprisipažino vagimi.

Apkarpikas.

Mirė

Mary Stanikūnas, 58 m. amžiaus, gyvenus 368 Rodney St., Brooklyn, N. Y., mirė liepos 19 d., Greenpoint ligoninėj. Kūnas pašarvotas grab. Povilo Gusto koplyčioj, 354 Marcy Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks liepos 22 d., 10 val. ryto, Holy Trinity kapinėse.

Velionė paliko nuliūdime vyrą Povilą, du sūnus Povilą ir Albiną, brolius Antaną Velička (newyorkietis) ir Juozą Velička (philadelphietis). Laidotuvių apeigomis rūpinasi graborius P. Gustas.

Pagerbė Mrs. Stanton Kovos už Moterų Teises Šimtmečio Sukaktyje

Elizabeth'os Cady Stanton anūkė Nora Stanton Barney uždėjo gėlių vainiką Woodland kapinėse, Bronxe, ant kapo savo senukės atminčiai jos vadovybės organizavime moterų kovoti už savo teises. Jinai tai atliko kaipo narė Amerikos Moterų Kongreso delegacijos iš apie 50 moterų ir vyrų, atlankiusių moterų teisių pionierės kapą sukaktyje šimto metų nuo pirmosios moterų konvencijos už teises moterims.

Ypatingu svečiu šiose iškilmėse buvo velionies Frederick Douglass'o giminaitis Haley Douglass, Highland Beach, Marylande, majoras. Žymus tų laikų kovotojas-vadas Frederick Douglass buvo moterų konvencijoje žymiausiu rėmėju, aiškintoju Stantonienės pasiūlytos rezoliucijos reikalauti moterims balsavimo teisių.

Kovotojai Mrs. Stanton pagarbos žygį sveikino daugelis žymių visuomenininkų.

70 Metų už Išniekinimą

J. Viccia, 24 metų amžiaus, kuris išniekino penkias moteris Bronxe ir Mount Vernone, buvo nuteistas 70 metų kalėjimo. Jis buvo rastas kaltas ne tik išniekinime, bet ir savo aukų brutališkame mušime. Psichiatrai jį rado esant normaliu, nors kraštutiniai sadistinių palinkimų.

Jacinto Gutierez, 66 metų, restauranų darbininkas, mirė nukritęs ar nušokęs iš savo kambario penktame aukšte.

Svečias

Pereitą sekmadienį New Yorke lankėsi F. P. Malkaitis iš Easton, Pa. Aplankė Laisvės įstaigą ir kultūrinį Centrą.

Pastebėjęs pranešimą, kad infliacija spaudžia dienraštį finansiniai, jis užsimokėjo už Laisvę dviem metams $14.00 ir paaukojo į popierio fondą $6.00.

Mlkaičiui patiko kultūrinis centras. Jis ten pavalgė pietus ir nusipirko Namo Bendrovės du šėrus už $50.

Keltuvas Sturiuškino Kūdikį

Išsigandusiai motinai matant, automatiškas namų keltuvas nusinešė vieną iš jos dviejų kūdikių ir sutriuškino tarp sklepo lubų ir keltuvo dugno.

Mrs. Kiki London vežėsi abu kūdikius į keltuvą susodinusi vežimėlyje. Apie pusiau įvažiavus vežimėlį, keltuvas pradėjęs eiti iš vietos. Ji spėjo pasiekti su ranka ir ištraukti vieną kūdikį. O kitas, pritvirtintas vežimėlyje diržu, likosi keltuvo pagrobtas ir sutriuškintas su visu vežimėliu.

Miestavasis Pastatų Departmentas uždarė keltuvą iki ištirs kame priežastis nelaimės.

Parkų Departmentas rengia berniukams plaukiojimo ir nardymo kontestą Sunset Pool, 42nd St. ir 7th Ave., Brooklyne, liepos 24-tos prievakarį, 5 valandą.

IRT Lexington linijos traukinio motorui sugedus apie 1,500 keleivių pavėlavo į darbą 26 minutes pirmadienio rytą. Dėl to vėlavo ir kiti traukiniai.

LDS Trečios Apskrities Kuopų Piknikas

Šį sekmadienį, 25 d. liepos, LDS trečios apskrities kuopų piknikas įvyks Liberty Parke, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Tikimės, kad bus vienas iš smagiausių piknikų todėl, kad progresyvių organizacijų bus paskutinis šią vasarą piknikas.

Kuopos pardavusios tikietus pasilaiko pinigus sau. Turiu priminti, kad vėl bus pakartojama valco ir polkos kontestas ir už pasižymėjimą bus duodamos dovanos, tad senimas ir jaunimas rengkitės. Bus smagumo ir tėmyti, kurie yra geriau išsilavinę šokime, kurie laimės dovanas.

Newarkas, Elizabeth, Bayonne, Harrisonas, Livingstonas, Cliffside ir visos kitos kolonijos rengiasi skaitlingai dalyvauti. Nekalbu apie Brooklyną. Brooklynas kartais iškerta šposą ir dalyvauja skaitlingai, rengiasi slaptai. Orkestra A. Pavidžio gros įvairius šokius.

Kelrodis

Traukiniai nuo Penn stoties iš New Yorko, nuo 7th Ave. ir 33rd St., išeina sekamomis valandomis: 11:40, 1:05, 2:10, 3:35, 4:08, 4:50.

Automobiliais: pervažiavę Pulaski Skyway, Jersey City ir privažiavę Newarką, imkite kelią 25-tą tiesiai iki Linden, Wood Ave.; sukite po dešinei ir važiuokite iki Simson Ave. ir pokairei vieną bloką iki Mitchell Ave.

Visus kviečia
Rengėjai.

Williamsburgas Sujudo Dėl Nužudymo Miltono

Williamsburge susidarė žymių asmenų ir organizacijų komitetas kovai už teisėtumą Miltono byloje. Komitetas kviečia į talką visas šios susiedijos organizacijas ir įstaigas. Dienraštis Laisvė gavo tokią telegramą:

"Brutališka žmogžudystė tapo papildyta Williamsburge. William Milton, gyvenęs 258 So. 1st St., tapo begailestingai nušautas policisto Kilcommons praėjusį ketvirtadienį. Kova už civiles teises reikalauja iš jūsų dalyvumo laimėjimui teisėtumo šioje byloje."

Pasirašo Komiteto Teisėtumui Miltono Byloje pirmininkas Dr. Joseph Kessler ir pirmininko padėjėjas Henry Haywood.

Keistoje Nelaimėje Užmušė Jaunuolį

William Cush, 16 metų, tapo sutriuškintas traukinio keistoje nelaimėje IRT Grand Army Plaza stotyje, Brooklyne.

Jaunuolis su draugu buvo išėjęs iš traukinio ir ėjo platforma greta traukinio. Kaip nors įkliuvo kraštas jo kelnių tarp dviejų vagono jungtuvo, tuo tarpu traukinys truktelėjo iš vietos, nutraukė jį ant bėgių tarp dviejų vagonų. Per jį perėjo 7 vagonai ir sutriuškino jį, visiškai nupjovė galvą.

Traukinys į Naujosios Partijos Suvažiavimą Philadelphijoje Išeis Devintą Valandą

Seniau buvo skelbta, jog specialus traukinys, gabenąs niūjorkiškius į naujosios partijos suvažiavimą Philadelphijon iš New Yorko išeis 7:45 val. ryto, šeštadienį, liepos 24. Dabar pranešama, jog dėl tam tikrų priežasčių traukinys išeis viena valanda vėliau — lygiai 9 valandą ryto.

Traukinys išeis iš Pennsylvanijos stoties, 33rd St. ir 7th Avenue, New Yorke. Jis grįš tą pačią dieną vėlai vakare.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampas Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., Broadway Line.
Tel. GLenmore 5-6191

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta.

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visokiausi vaistai, kosmetikai, kudikiam reikmenys, įvairūs daikteliai, ligonių kambariui reikmenys už griežtai žemas kainas.
RECEPTŲ SPECIALISTAI.
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6238

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Peter Kapiskas
Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

A. Kalinauskas
Parduoda naujas ir taiso sekamas mašinas:
Vacuum Cleaners, Skalbimui Mašinas, Frigidaires, Television ir Radios.
Kreipkitės:
104-12 - 111th Street
Ozone Park 16, L.I., N.Y.
Telefonas VIrginia 3-5397

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

NUPIGINTAS PARDAVIMAS
Aukštos Rūšies Džiūlerių Sandėlio
Susidedant iš Daimantų, Platinų, Auksinių Daiktų, Gold Mountings, Daimantinių Vedybinių Žiedų, Moteriškų ir Vyriškų Auksinių Žiedų, Ir Auksinių Daiktų Visokių Rūšių.
Dailių Moteriškų ir Vyriškų Laikrodžių Didelis Pasirinkimas
Aukso ir Sterlingo Sidabro Ir Paauksuotų Džiūlėrių. Tajpgi Costume Džiūlerių Sulyg Vėliausios Dienos
Didelis Pasirinkimas Religijinių Daiktų.
PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE PINIGUS
Rankpinigiai Palaikys Bile Daiktą Iki Jums Jo Reikės
ROBERT LIPTON
701 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas STagg 2-2173